

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ
KEMAN DERSLERİNDE ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN
KULLANIMI VE ETKİLİLİK DÜZEYİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU

TRABZON
Ağustos, 2019

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR LİSESİ MÜZİK BÖLÜMÜ
KEMAN DERSLERİNDE ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN
KULLANIMI VE ETKİLİLİK DÜZEYİ

Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU

**Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek
Lisans Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

Tezin Danışmanı
Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR

TRABZON
Ağustos, 2019

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. 01 / 08 / 2019**

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR .....

Üye : Prof. Dr. M. Kayhan KURTULDU .....

Üye : .....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Bülent GÜVEN

Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içeriği kapsamında yenilik ve sonuçlar adına bulduğum tüm verileri başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık aşamasında veri toplama ve analizi boyutunda ayrıca bulguların sunumu olmak üzere tezin tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallarına bağlılık gösterdiğime, tez yazım kılavuzuna uygun olarak hazırladığımı, tezimde kullanılan tüm kaynaklara hiçbir eksik olmadan atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada gösterdiğimi ve bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı ” ile tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” sunarım. Herhangi bir zaman diliminde aksi bir durumun ortaya çıkması halinde her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU

01 / 08 / 2019

ÖN SÖZ

Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman derslerinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı ve Etkililik Düzeyi adlı bu çalışma, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Çalışma sürecinde danışmanlığımı üstlenen, çalışma boyunca tecrübesinden daima faydalandığım saygıdeğer hocam, Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR'a teşekkürlerimi sunarım. Çalışmalarım esnasında her zaman yanımda olan ve desteğini esirgemeyen değerli eşim Ayçanur YETİM HAFIZOĞLU'na değerli arkadaşım Arş. Gör. Neslihan UZUN'a ve aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamı yürüttüğüm okullardaki tüm personele, idareye öğretmenlere ve elinden geldiğince yardımcı olan eğitimcilerimize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Ağustos, 2019

Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ	xiii
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı	2
1. 2. Araştırmanın Önemi	4
1. 3. Araştırmanın Sınırlıkları.....	4
1. 4. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1. 5. Tanımlar.....	5
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	6
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	6
2. 1. 1. Strateji	6
2. 1. 2. Öğrenme Stratejileri	6
2. 1. 3. Öğrenme Stratejilerinin Sınıflandırılması.....	8
2. 1. 3. 1. Tekrar Stratejisi.....	8
2. 1. 3. 2. Anlamlandırma Stratejisi	9
2. 1. 3. 3. Örgütlenme Stratejisi	10
2. 1. 3. 4. Ekleme Stratejileri	10
2. 1. 3. 5. Anlamayı İzleme Stratejileri.....	11
2. 1. 3. 6. Dikkat Stratejileri.....	12
2. 2. Literatür Taramasının Sonucu.....	12
3. YÖNTEM	13
3. 1. Araştırma Modeli.....	13
3. 2. Araştırma Grubu	13
3. 3. Verilerin Toplanması.....	15
3. 3. 1. Veri Toplama Aracı	15

3. 3. 2. Veri Toplama Süreci	16
3. 4. Verilerin Analizi	17
4. BULGULAR.....	19
4. 1. Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilere İlişkin Ortalama Puanların İncelenmesi	19
4. 2. Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalgısındaki Deneyime Göre İncelenmesi.....	20
4. 3. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zamana Göre İncelenmesi.....	21
4. 4. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalışma Zamanı Planlamaya Göre İncelenmesi	22
4. 5. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okula Göre İncelenmesi.....	23
4. 6. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Sınıfa Göre incelenmesi.....	24
4. 7. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakına Göre İncelenmesi	25
4. 8. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Cinsiyete Göre İncelenmesi	26
4. 9. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersi Akademik Başarıya Göre İncelenmesi	27
4. 10.Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersine Devamsızlık Yapma Durumuna Göre İncelenmesi	28
4. 11.Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma Durumuna Göre İncelenmesi.....	30
4. 12.Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmada Motive Eden Unsura Göre İncelenmesi.....	31
4. 13.Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okul Dışında Destek Alma Durumuna Göre İncelenmesi	32
4. 14.Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Öğrenildiği Kaynağa Göre İncelenmesi	33
5. TARTIŞMA	34
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	36
6. 1. Sonuçlar.....	36
6. 1. 1. Demografik Değişkenler ve Ölçek Maddelerine Yönelik Sonuçlar	36

6. 2. Öneriler	39
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	39
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	40
7. KAYNAKLAR	41
8.EKLER	45
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	51

ÖZET

Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman Derslerinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı ve Etkililik Düzeyi

Bu çalışmanın amacı, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü keman derslerinde Öğrenme Stratejilerinin kullanımı ve etkililik düzeyini ölçmektir. Çalışmada adayların keman dersini öğrenirken kullandıkları stratejilerin düzeylerini öğrenim görülen sınıf, cinsiyet, kemandaki deneyim gibi çeşitli değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmada bir diğer amaç olarak, öğrencilerin keman dersini öğrenirken kullandıkları stratejiler arasındaki ilişkilere açıklık getirilmesi de amaçlanmıştır.

Bu çalışma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Rize, Trabzon, Giresun, Ordu illerindeki güzel sanatlar liselerinin müzik eğitimi bölümünde öğrenim gören 85 keman öğrencisi ile yürütülmüştür. Öğrencilerin keman öğrenirken kullandıkları stratejileri belirlemek amacıyla “Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler Ölçeği” ile “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda araştırmanın değişkenleriyle ilgili 12 madde bulunmaktadır. “Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler Ölçeği” ise beş alt boyuttan ve 39 maddeden oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde yüzde, aritmetik ortalama, ve standart sapma tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri kullanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalar için t-testi ve Anova testi kullanılmıştır. Anova testi uygulandıktan sonra sonuçların hangi grubun lehine olduğunu belirlemek için Scheffe testi kullanılmıştır. Verilen analizinden elde edilen sonuçlarda öğrencilerin keman dersinde kullanmış oldukları stratejilerden en yüksek düzeyde anlamayı izleme stratejisi, en düşük düzeyde ise dikkat stratejisini kullandıkları belirlenmiştir. Stratejiler arasındaki en yüksek ilişkinin yineleme stratejisiyle anlamayı izleme stratejisi arasında olduğu görülmüştür. Öğrencilerin motivasyonları tekrar stratejisi üzerinde etkili olurken, öğrencilerin akademik başarılarının ve devam-devamsızlık durumlarının öğrenme stratejilerin üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme stratejisi, Müzik eğitimi, Keman eğitimi

ABSTRACT

Usage and Effectiveness Level of Learning Strategies in Violin Lessons in Fine Arts High School Music Departments

The purpose of this study is to measure the usage and the effectiveness of learning strategies in the violin lessons in Fine Arts High School Music Department. In the study, levels of the strategies used by the candidates in learning the violin course were examined according to various variables such as class, gender and violin experience etc. As another aim of the study, it is aimed to clarify the relationships between the strategies used by the students while learning the violin lesson.

This study is conducted with 85 students studying in Fine Arts High School Music Departments in Rize, Trabzon, Giresun, Ordu; in 2018-2019 academic year. "Scale of the Strategies Used When Learning and Working on the Instrumental Music" and "Personal Information Paper" are used to find out the strategies the students use when they learn violin. The personal information paper consist of 12 items related to variables of study.

"Scale of the Strategies Used When Learning and Working on the Instrumental Music" is comprised of five inner categories and 39 factors. The definitive statistical methods of percentage, the arithmetic mean and the standard deviation are used in the analysis of the data which is collected in the research. Additionally, T-test and the Anova test are used for the comprisons between the groups. Scheffe test is used to find out which group is in countenance according to the results after the applying of the Anova test. According to the results of the analysis of the datas; it was determined that students used understanding strategy at the highest level and attention strategy at the lowest level among the strategies they used in violin lesson. It is understood that the highest relation between the strategies is between the iteration and the watching out the understanding methods. While the motivation of the students is effective on the repetition method, the academic achievements and the continuance statement is effective on the learning strategies.

Keywords: Learning Strategy, Education of Music, Education of Violin

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Tanımlayıcı Özellikler	14
2.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejiler Ölçeğinin Güvenlik Katsayıları	16
3.	Kolmogorov-Smirnov Normal Dağılım Testi	17
4.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejiler Puan Ortalamaları.....	19
5.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalgısındaki Deneyime Göre Anova Testi Sonuçları	20
6.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zamana Anova Sonuçları	21
7.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalışma Zamanı Planlamaya Göre Anova Sonuçları	22
8.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okula Göre Anova Sonuçları.....	24
9.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Sınıfa Göre Anova Sonuçları.....	25
10.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakına Göre Anova Sonuçları	26
11.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	27
12.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersi Akademik Başarıya Göre T-Testi Sonuçları	27
13.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersine Devamsızlık Yapma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları	29
14.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları	30

15.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmada Motive Eden Unsura Göre T-Testi Sonuçları	31
16.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okul Dışında Destek Alma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları	32
17.	Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Öğrenildiği Kaynağa Göre T-Testi Sonuçları	33

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Sekil No</u>	<u>Sekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Enstrümantal müziğin çalışılması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejiler puan ortalamaları	20

KISALTMALAR VE SİMGELER LİSTESİ

- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- TDK** : Türk Dil Kurumu
- BKE** : Bireysel Keman Eğitimi
- N** : Örneklem/Gruptaki Örneklem Sayısı
- %** : Yüzde
- $\bar{X}$** : Ortalama
- ss** : Standart Sapma
- p** : Anlamlılık Düzeyi
- t** : t Değeri
- F** : Anova İstatistik Değeri
- r** : Pearson Korelasyon Katsayısı

1. GİRİŞ

Müzik eğitimi birçok araştırmacı tarafından özengen, mesleki ve genel müzik eğitimi olarak üç başlık altında incelenmiştir. "Genel müzik eğitimi, anaokulundan başlayarak okul yaşantımızın hemen hemen tüm evrelerinde alınan müzik eğitimidir" (Mammadaliyev, 2017). Özengen müzik eğitimi ise müziğin bir alanına ilgi duyan kişilere, kendi istekleri doğrultusunda amatörce verilen eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi, müziğin alanlarından birini meslek olarak seçen, müzik alanında yeterli düzeyde ve yeterli yeteneğe sahip bireylere müzikal davranışları kazandırmayı amaçlayan bir eğitimidir (Uçan, 1997). Mesleki müzik eğitimini kendi içerisinde incelediği zaman çeşitli dallara ayrılmakta olduğu görülmektedir. Bu dallardan biri de çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi bireylerin müzikle uğraşmalarının temel ilkelerinden biridir. Çalgı eğitimi ile öğretmen adayları ileride okullarında kullanacakları çalgıları öğrenir, diğer yandan hobi olarak geliştirdiği bir enstrümanı öğrenmiş olur. Enstrüman eğitimi birçok dala ayrılmaktadır. Bunlardan biri olan keman eğitimi mesleki müzik eğitiminin başlangıcı niteliğinde olan güzel sanatlar ve müzik bölümlerinde, önemli bir yer almaktadır.

Keman eğitimi dersleri yeni bir etüdün/ eserin çalışılması, çalışılmış bir etüdün/ eserin geliştirilmesi ve yeni etütler/ eserler deşifre edilmesiyle sürdürülür. Bu bakımdan keman öğretimi etüt ve eserlerden oluşan keman repertuarı üzerine kurulu olduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra, keman öğretimi aşamasında duruş tutuşun doğru olması, sesleri temiz üretebilme, staccato legato detache spiccato yay tekniklerini doğru kullanabilme, sol eldeki pozisyon değişimi öğrenciye kazandırılması amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra entanosyan vibrota ve çift ses çalma teknikleri de bu öğretimin bir parçasıdır. Aksi takdirde, keman eğitiminin amacına ulaştığı söylenemez (Çelenk, 2010). Dolayısı ile nitelikli bir keman eğitimi, söz konusu becerilerin bireylere kazandırılmasına uygun bir biçimde planlanmalı, öğrencilerin özellikleri göz önünde bulundurularak uygun öğretim yöntemleri ve stratejileri belirlenerek uygulanmalıdır (Uslu, 2012).

Keman eğitiminde etüt ve eserlerinin öğrenilmesinde karşımıza çıkan güçlükler, çalışmak istememe, çok çalışıldığı halde yeterli başarı gösterememe öğrenciler tarafından sıklıkla dile getirilen sorunlardır. Bu durum öğrencilerin keman eğitiminde öğrenmede bir yöntem sorunuyla karşı karşıya olduklarını gösterir. Öğrenciler bu sorunların üstesinden gelemediklerinde, motivasyonları düşebilir ve yönelik ilgi ve isteklerini azalabilir ve keman çalmayı bırakabilirler. Öğrencilerin bu durumların üstesinden gelebilmelerini sağlayabilmek için, keman öğrenme süreçlerini etkili bir biçimde gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Özmenteş (2007) bireylerin çalgı performanslarının duyuşsal ve bilişsel

özelliklerinden etkilendiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, keman öğrenme sürecinde psikomotor becerilerin yanı sıra duyuşsal ve bilişsel becerilerinin birlikte geliştirilmesine imkân sağlayacak yöntem ve tekniklerin kullanılması önemli görülmektedir (Yağışan, 2008).

Keman eğitimi boyunca öğretimin etkili bir şekilde gerçekleşebilmesi ve değerlendirilebilmesi için öncelikle öğrenme yaşantılarının oluşturulması öğrenme yaşantısının oluşturulması için de keman eğitmeninin gerekli ve etkili önlemleri alması, alınan bu önlemlerin öğrencilerin öğrenme yaşantısı süresince sürdürmesi ve bu öğrenmenin dayandırıldığı yöntemleri iyice anlayıp kavraması ve uygulamaya dökmesi gerekmektedir (Şendurur, 2001). Bu bağlamda öğrencilerin nasıl öğrendiklerinin farkında olmaları ve öğrenmelerini kolaylaştırıcı öğrenme stratejilerini bilmeleri, uygun stratejileri belirleyerek kullanabilmeleri önemli görülmektedir. Keman derslerinde öğrenme stratejilerini kullanan öğrenci kendisi için gerekli olan bilgileri nasıl kazanacağını, bu bilgileri enstrüman çalışırken hatırlayıp kullanması gerektiğini ve önceden öğrenmiş olduğu bir eserdeki bilgiyi yeni öğreneceği eserdeki durumlarla bağdaştırabileceği söylenebilir. Bu sayede öğrenciler öğrenme işlemini daha kolay ve kalıcı bir şekilde gerçekleştirebilir (Kılınçer ve Uygun, 2013).

1. 1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada, Doğu Karadeniz Bölgesindeki Güzel Sanatlar Liselerinde Keman Eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerin kullanım ve etkililik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada ayrıca öğrencilerin keman dersine çalışırken ve öğrenirken kullandıkları stratejiler arasındaki ilişkilere açıklık getirilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, çalışmanın amaçları doğrultusunda irdelenecek problem durumları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman dersine çalışırken kullanılan stratejilere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman çalgısındaki deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman çalışmaya ayırdığınız haftalık zaman dilimine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

4. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman çalışma zamanını planlama şekline göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, okula göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, ailede müzik ile ilgili bir alanda mesleği olan yakınının olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
8. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
9. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman dersindeki akademik başarı düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
10. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
11. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, kemandaki teknik-müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
12. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman çalmada motive eden unsura göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
13. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman dersi için okul dışında destek alma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
14. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman öğrenilen kaynağa göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
15. Güzel Sanatlar Liselerinde Keman eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri, keman çalgısındaki deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1. 2. Araştırmanın Önemi

Keman öğretiminde, öğrencilerin istenilen düzeyde performans gösterebilmeleri, kemanı öğrenme sürecini ve bireysel çalışma sürecini etkili bir şekilde gerçekleştirebilmelerine bağlıdır. Dolayısı ile öğretmenlerinin öğrencilerinin nasıl öğrenmelerinin farkında olmaları, bilişsel, duyuşsal ve psikometrik özelliklerini tanımaları bunlara uygun öğrenme ortamları tasarımları ve öğrenmelerini kolaylaştıracak öğrenme stratejilerini bilerek, bu stratejileri öğrencilerine öğretmelerini önemli kılmaktadır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, öğrenme stratejilerinin öğrencilerin çalgı performanslarını olumlu yönde etkilediği ortaya koyulmuştur. Bu bağlamda, bireysel çalgı eğitiminin temellerinin atıldığı güzel sanatlar liselerinin müzik bölümü öğrencilerinin keman öğrenirken kullandıkları stratejilerinin belirlenmesi keman eğitimine, keman eğitimcilerine ve araştırmacılara somut bilgiler üretmesi açısından önemlidir. Araştırmada öğrencilerin hangi stratejilerle başarılı oldukları bulunmaya çalışılmıştır. Bu araştırma ile ayrıca özelden keman çalgısının genelde de geleneksel çalgıların öğrenilmesine yönelik etkili yolların araştırıldığı deneysel araştırmalara ışık tutulabileceği umulmaktadır. Öğrenciler genellikle çalgı eğitiminde çalışamama, nasıl çalışacağını bilememe, düzenli çalışamama, verimli çalıştıkları halde başarılı sonuçlar alamama ya da çalışmalarını sonucunda öğrenememe gibi sonuçlarla karşılaşır. Bu durumda öğrenme stratejileri büyük önem taşır. Öğrenciler enstrümanına nasıl çalışmaları gerektiğini öğrenirlerse kendileri için en uygun çalışma stratejisini belirlerse öğrenecek konuları daha kolay öğrenirler ve bu sayede daha hızlı başarıya ulaşırlar. İlgili alan yazın tarandığında keman derslerinde öğrenme stratejilerinin kullanımı ve etkililik düzeyi hakkında pek fazla çalışmaya rastlanmamaktadır. Literatüre katkısı amacından konunun gerek güzel sanatlar lisesi öğretmenlerine gerek güzel sanatlar lisesinde öğrenim gören öğrencilere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1. 3. Araştırmanın Sınırlıkları

- Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Güzel Sanatlar liselerinde keman eğitimi gören 85 keman öğrencisiyle sınırlıdır.
- Araştırma öğrencilerin keman dersine çalışırken ve öğrenirken kullandıkları yineleme, anlamlandırma, dikkat, anlamayı izleme ve ekleme-örgütme stratejileriyle de sınırlı tutulmuştur.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

- Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin, ankette yer alan tüm soruları samimiyetle cevaplandıkları varsayılmıştır.

- Kullanılan ölçme aracının kullanılabilirlik açısından uygun olduğu varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Öğrenme stratejileri: Bireyin öğrenme esnasında gerçekleştirdiği ve bireyin kodlama boyunca etkilenmesi düşünülen davranışlardır. Bir başka söylemle öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracak bilgilerin kalıcılığını sağlamak adına kullanılan yöntemlerdir.

Mesleki Müzik Eğitimi: Müzik alanının tamamını veya bir dalını kapsayan o dalla alakalı bir meslek seçimi yapan ya da seçmek isteyen, müzik alanında belli bir yeteneğe sahip kişilerin meslekleri gereği müziksel becerileri ve müzik alanında bir birikim kazandırmayı amaçlayan bir eğitimidir (Uçan, 1994).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Araştırmanın bu bölümünde strateji kavramına, öğretim stratejilerine, öğretim stratejilerinin çeşitlerine, bu stratejilerin önemine ve kullanım alanlarına öncelik verilmiştir. Öğretim stratejilerinin müzik eğitimi üzerindeki etkisi incelenmiş keman eğitimindeki kullanım alanlarına değinilmiştir.

2. 1. 1. Strateji

Strateji kavramının Türkçe sözlükte anlamına bakıldığında “önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için belirlenen yol” şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2005). Strateji, önceden belirlenmiş hedefleri gerçekleştirebilmek için bir plan geliştirilmesi ve bu planın uygulanması olarak açıklanmaktadır. Bu bağlamda, öğrenme açısından strateji kavramı ele alındığında, yeni bir davranışın kazanılabilmesi için izlenen yollar olarak ifade edilebilir. Dolayısı ile bireylerde istedik yönde değişiklik meydana getirebilmek için, uygun stratejilerin belirlenerek uygulanması büyük önem arz etmektedir.

2. 1. 2. Öğrenme Stratejileri

Öğrenme stratejisi genel olarak “öğrencinin kendi kendine öğrenmesi için kullandığı işlemler” olarak tanımlanmaktadır (Gagne ve Driscoll 1988'den akt., Duman, 2014, s. 111). Demirel (2003) öğrenme stratejilerini, bireylerin bir bilgiyi edinirken veya beceriyi kazanırken kullandıkları zihinsel taktikler olarak tanımlarken, Sönmez (2007) öğrencilerin çalışma esnasında öğrenimini sağlayan ve kendileri tarafından kullanılan etkinlikler olarak tanımlamaktadır. Tay (2005, s. 213) ise

“öğrenme stratejilerini, öğrencilerin öğrenme-öğretme süreci içerisinde ya da bireysel hazırlıklar süreçlerinde kendilerine önerilen bilgileri zihinsel süreçlerinden geçirerek değerlendirmeleri, bilgiye anlam yüklemeleri ve kendine uygun görmesi için gerekli uğraşları ortaya çıkarması”

olarak tanımlanmaktadır. Öğrenme stratejileri, öğrencilerin kendi öğrenmelerini kolaylaştıran yöntem ve tekniklerin tümü olarak ifade edilmektedir (Tay ve Taşdemir 2007). Bu bağlamda, öğrenme stratejileri bireylerin öğrenmeyi öğrenme sürecinde aktif olarak oynadıkları roller olarak ifade edilebilir.

Öğrenme stratejilerinin amacı, bilgiyi anlamlandırarak, örgütleyerek, öğrenmeyi kolaylaştıracak teknikler kullanarak bireylerin kendi kendilerine etkili öğrenmeyi

gerçekleştirmelerini sağlamaktır (Özer, 1993). Etkili öğrenmenin gerçekleştirilebilmesi için bireylere öğrenme stratejileri konusunda eğitim verilmeli ve bu eğitim ile bireyler farklı öğretimsel durumlara uygun öğrenme stratejilerini kullanabilme becerisine sahip duruma getirilmelidir (Efe, Sağırılı, Ünlü ve Kaşkaya, 2009). Dolayısıyla müfredat konuları öğrencilere verilirken öğrenme stratejilerinin anlatımı yapılmalı ve konu kapsamında öğrencilerin bu stratejileri nasıl kullanacakları öğretilmelidir.

Öğrencilerin bilgiyi hangi şekillerde öğreneceğini, hangi durumlarda ve nasıl hatırlayacağını, öğrenciler kendi başlarına bir yardım olmadan kendilerini nasıl güdüleyeceklerini ve öğrenmelerini kendileri nasıl kontrol edeceklerini yönlendireceklerini bilmeleri etkili öğretmenin asıl amaçlarından biridir (Weinstein ve Mayer, 1986'dan akt., Senemoğlu 1997, s. 559). Dolayısıyla öğrencilere disiplinlerin temel ilke ve kavramlarının öğretilmesinin yanında öğrenme stratejilerinin de öğretilmesi, öğrencilerin öğrenmelerini planlayabilmeleri ve kontrol edebilmeleri açısından büyük önem arz etmektedir. İlköğretimden başlayan eğitim öğretim düzeyinden öğretimin her basamağına kadar konuların gerektirdiği her öğrenme stratejisine yer verilip konuya uygunluğuna göre öğrencilere öğretilmelidir. En az öğrenilen konular kadar bu metotlar da önemlidir. Konuların iyice öğrenilmesi ve unutulmaması için öğrenciler bu yöntemlere her zaman ihtiyaç duymuştur (Subaşı, 2000).

Öğrencilerin öğrenme sürecinde karşısına birçok güçlük çıkmaktadır. Bu duruma örnek verecek olursak bazı öğrenciler çok çalışma sergiledikleri halde başarılı olamazken, bazı öğrenciler çalışma sürelerini kısaltarak başarılı sonuçlar elde edebilmektedir. Bu durum aynı sınıfta öğrenim gören öğrenciler için de geçerlidir. Dersin sonunda öğrencilerin bir kısmı anlatılanları öğrenemezken bazı öğrenciler öğrenebilmektedir. Öğrencilerin karşılaştıkları bu tür sorunlar öğrenecekleri bilgiyi nasıl öğrenmeleri gerektiğini bilmeleri ve kendilerine uygun stratejiyi geliştirdikten ve kullanmalarından kaynaklanmaktadır. Genellikle bu problemlerin yoğunluğunu ve bilişsel psikolojisindeki gelişmelerin sonucunda öğrencinin öğrenme aşamasında bireysel öğrenmesini sağlayabilen bir birey olması görüşü, eğitim alanında öğrenme stratejilerinin konusunda önemli bir yere sahip olmuştur. Bunun yanı sıra günümüzdeki teknolojiyle bilginin hızla yayılması ve hızla değişmesi, bireyin sürekli kendini yenilemesini zorunlu kılmıştır. Bu durum bireylerin öğrenme stratejilerini hayatlarının her alanında kullanmalarını ve eğitimleri boyunca ihtiyaç duymalarını zorunlu kılmıştır (Açıkgöz, 2005).

Öğretmen öğrenme işlemini gerçekleştirirken, öğrencilerini çok iyi analiz etmeli, öğrenme stratejilerini bilmeli ve bu stratejilere uygun bir yol izlemelidir. Çünkü her öğrencinin öğrenme tarzı farklılık göstermektedir. Her öğrencinin özelliği iyi bilinirse aralarında benzerlik gösteren öğrenciler tarzlarına göre gruplandırılırsa, bu gruplara göre

yöntem ve teknikler uygulanır öğrenci başarı profili en üst düzeye kadar çıkarılabilir (Köse, 2010). Bütün öğrenciler kendilerine uygun öğrenme stratejilerini farkında olmaksızın belirlemekte ve ders çalışırken, bir konu üzerinde çalışırken ezber yaparken veya herhangi bir problemi çözerken kendine uygun belirlediği stratejileri kullanmaktadır (Akın, 2007).

2. 1. 3. Öğrenme Stratejilerinin Sınıflandırılması

Literatür tarandığında, öğrenme stratejilerine yönelik farklı sınıflandırmalar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin Gagne ve Driscoll (1988) öğrenme stratejilerini “dikkat stratejileri, kısa süreli belleği geliştirme stratejileri, kodlamayı artırma stratejileri, geri getirmeyi artırma stratejileri ve izleme-yöneltme stratejileri” olmak üzere 5 boyutta ele alınmıştır (Aydiner-Uygun ve Kılınçer, 2017). Diğer yandan Weinstein ve Mayer’in (1986) öğrenme stratejilerini, “tekrar stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri” ve “duyuşsal öğrenme stratejileri” olmak üzere 5 başlıkta toplamıştır (Aydiner-Uygun ve Kılınçer, 2012). Çalışma kapsamında, Weinstein ve Mayer’in sınıflandırması temel alınmıştır. Bu noktada çalışma kapsamındaki stratejilerden kısaca bahsedilmesinde ve bu stratejilerin keman dersini öğrenirken ne şekilde kullanılabileceklerinin örneklendirilmesinde yarar görülmektedir.

2. 1. 3. 1. Tekrar Stratejisi

Yeni öğrenilen bir davranışın tekrarı ne kadar fazla olursa, öğrenilmesi de o kadar daha kolaylaşmaktadır. Davranış zorluğu ne kadar fazlaysa, o kadar tekrar gerektirmektedir. Tekrar faaliyetleri sadece belli bir zamanda değil, dersin değişik zamanlarında yapılmalıdır (Yalın, 2003). Öğrenciler tekrar faaliyetleri sırasında hem kısa süreli hem de uzun süreli hafızalarını kullanmaktadırlar. Akkuş (2000, s. 109) ise,

“tekrar yapmak öğrenci tarafından sıkıcı bir çalışma olarak algılanabileceği, ancak seslendirilmesi zor pasajları başarıyla seslendirebilmek için, tekrar yapmaktan başka bir yol olmadığını ve yapılması zor hareketler sürekli tekrar edildikten sonra beceriler gelişebileceğini”

vurgulamaktadır. Ayrıca, Ercan (2006) iyi piyano çalmanın doğru alıştırma kullanarak ve fazla tekrar yapmakla gelişecek bir beceri olduğunu savunmuştur. Eser veya etüt içerisindeki cümlelerin fazla tekrar edilmesinin, parmakların belirli bir zamandan sonra kendiliğinden o beceriyi kazanacağından söz etmektedir. Benzer şekilde, keman çalışırken öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağlamak adına, bu bilgileri işlemek gerekir. Bu bilgileri işlerken çeşitli yollar denenir. Bunlardan biri de tekrardır. Tekrar stratejisi bir etüdü ya da bir eseri belirli bir çalma kolaylığına veya belirli bir düzeye getirene kadar

tekrarlama, zor pozisyonları pekiştirene kadar tekrar etme eserdeki veya etütteki parmak geçişlerini, el pozisyonlarını ve yay tekniklerini tekrar etme gibi birçok yöntem içermektedir.

2. 1. 3. 2. Anlamlandırma Stratejisi

Anlamlandırma, işlenen bellekteki bilgilerin önceden var olan bilgilerle bağdaştırılarak uzun süreli belleğe transfer edilmesidir (Senemoğlu, 2005). Anlamlandırma, gelen yeni bilgiler ile önceki bilgiler arasında bir ilişki kurmak ve ilişkili şemalardaki anlamlara ve bağlantılara dayanarak gelen farklı bilgileri anlama ya da bu bilgilere anlam yükleme işlemi olarak da tanımlanabilir (Can, 2002).

Anlamlandırma stratejisi öğrencilerin, öğrenecekleri yeni bilgileri daha önce öğrendikleri bilgilerle karşılaştırarak, onlara benzeterek aralarında bir anlam kurmaya ve uzun süreli bellekteki var olan diğer bilgilerle birleştirip yeni öğrendiklerine anlam yükleme becerisidir (Özer, 2001). Bu bağlamda anlamlandırma stratejisi öğrencilerin zihnindeki bilgilerle yeni öğrendiği bilgileri benzerlikler ve farklılıklar yönlerinden ele alarak farklı yollarla ilişkilendirerek öğrenme işlemi olarak tanımlanabilir.

Anlamlandırma stratejilerinde yeni bilgiler ve eski bilgiler arasında bir ilişki kurma, kurulan bu ilişkilere açıklamalar bulma, bilgileri özetleme, bilgiler arası benzerlikler kurma, önemli noktalara değinerek bu ile ilgili konular ile ilgili not alma ve yeni bilgiyle eski bilgilerin ilişkilerini sağlama şeklinde yorumlanmıştır.

Anlamlandırma stratejini özet yapma, çıkarımlarda bulunma, yeni ve eski bilgilerin karşılaştırılarak ilişkilendirilmesi, benzerlik ve farklılıklarda bulunma, uygulamalar yapma ve not tutma gibi alt basamaklar oluşturmaktadır (Akın, 2007; Ertem, 2003; Kocabaş, 2003; Öztürk, 1995; Weinstein vd., 1989).

Anlamlandırma stratejilerinin yedi alt basamağı müzik öğretimine de uyarlanmıştır. Keman eğitiminde de kullanılan anlamlandırma stratejileri özet çıkarma, çıkarımda bulunma, zihindeki bilgilerle yeni öğrenilen bilgileri ilişkilendirerek aralarında bir bağ oluşturma, aralarında karşılaştırmalarda bulunarak çıkarımlar yapma uygulama ve not alma şeklinde sıralanabilir (Akın, 2007). Ertem (2010) ise bu aşamaları piyano eğitiminde kullanılabilecek düzeye getirmiştir. Zor gelen bölümleri işaretleyerek dikkat çekme, çalınamayan bölümlerin daha fazla çalışılması açısından o bölümleri işaretleyerek parçadan ayırma ve konsantrasyonu o bölümlere çekerek çalışma, parça içerisinde bilinmeyen terimlerini anlamlarını bulma, önceden çalışmış eserlerle yeni öğrenilen eserler arasında benzer ve farklılıklar bilgileri birleştirme, yeni öğrenilen bilgileri akılda canlandırma şeklinde saptamıştır.

2. 1. 3. 3. Örgütlenme Stratejisi

Stratejilerin genellikle amaçları bilgiyi anlamlandırmaktır. Diğer stratejiler gibi bilgiye anlam yüklemeye önem veren farklı bir strateji de örgütlenmedir. Kısa süreli belleğe gelerek bireyin ön bilgileriyle yeni bilgilerin bir araya getirilmesi sonucunda yeniden düzenlenmesi ve örgütlenmesi işidir (Akman ve Erden, 2007). Bu stratejinin asıl amacı öğrenilecek yeni bilginin gerekli düzenlemelerden geçip birey tarafından öğrenilmesi düzenlenmesi ve örgütlenmesi işidir. Örgütlenme stratejisiyle anlamlandırma stratejisi genellikle beraber kullanılır. Ön örgütleyiciler olarak ifade edilmekte olan bu kavramın ilk kullanıcılarından biri Ausubel'dir. Öğrencilerin hazırlık aşamasında veya önceden öğrendikleri bilgilerle yeni öğrenecekleri bilgileri daha iyi kavramasına ve aralarında bir ilişki kurarak, çıkarımlar yaparak öğrenmelerine yardımcı olabilecek bir stratejidir (Yılmaz ve Sünbül, 2000).

Örgütlenme stratejisi gruplandırma kelimeleri ya da düşünceleri bir bütün haline getirmeye da küçük alt parçalara ayırmayı kapsayabilir. Bunun yanı sıra önemli görülen düşünceleri bulmayı ya da daha geniş bir alandan bir ana düşünceyi açığa çıkarmayı da içerebilir. Örgütlenme stratejisini kullanmakta olan birey materyali yeniden şekillendirecek kendine göre düzenler ve kendisi için en önemli ve düzenli hale dönüştürecektir (Subaşı, 2000).

“Öğrenme stratejilerinden biri olan örgütlenme stratejileri; derslerde uygulanan eserde ya da etütte yer alan teknik, ritmik, armonik, müzikal yapılarla önceden öğrenilmiş eserdeki yapılar arasında benzerlik ve farklılık ilişkilerini kurabilmeyi, ritim kalıplarını sadeleştirerek ritmik özetlemeler yapabilmeyi, soyut olan bilgi, kavram ya da durumları somut duruma getirebilmeyi sağlayan stratejilerdir. Ayrıca eserdeki ritim kalıplarını sözcük gruplarıyla kodlayabilme, notaları hareket yönlerine göre gruplandırarak öğrenebilme, benzer armonik yapıları gruplandırarak öğrenebilme, eserde yer alan ses katmanlarını farklı biçimlerde gruplandırarak öğrenebilmede örgütlenme stratejileri olarak nitelendirilebilir” (Kılıçer ve Uygun, 2012, s. 202).

Örgütlenme stratejileri içerisinde yapılan bütün işlemlerin ardından eserdeki bölümlerin sık tekrarlanması ve çalışılması parmakların gelişmesine yardımcı olacak ve öğrenme süresini daha da hızlandıracaktır. Bunun yanı sıra bu strateji öğrencilerin zorlandığı pasajları ayrıca çalışmasına ve zorlanılan yerlerin iyice çalışıldıktan sonra bütünüyle birleştirilmesi gerektiğini önermektedir (Ercan, 2008).

2. 1. 3. 4. Ekleme Stratejileri

Ekleme stratejisi, bireylerin öğrenme sürecince yeni bilgilerini mevcut bilgileri ile ilişkilendirerek öğrenilmesini sağlayan bir öğrenme stratejisidir. Bu strateji ile karşılaşılan yeni bir bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe geçişini sağlamak ve bilginin daha anlamlı ve kalıcı olmasını sağlamak amaçlanmaktadır. Böylece öğrenilen bilgiler daha anlamlı hale gelerek bireylerin öğrenmesini kolaylaştırmaktadır.

Eklemeyi sağlayan yollardan biri benzetim (analoji) dir. Benzetim, bireyin bildiği kavramlardan yola çıkarak yeni kavramların öğrenilmesinde önemli role sahiptir. Örneğin, bilgisayar donanımları ve yazılımlarının insan vücudu ile ilişkilendirilmesi (Özkan, 2019), bir telefon numarasının kişi için önemli olan tarihle (doğum günü, bayramlar vb) ilişkilendirilmesi bilginin daha anlamlı hale gelerek uzun süreli belleğe aktarılmasını sağlayacaktır (Arrends 1997'den akt. Subaşı, 2000, s. 2). Keman eğitiminde ise temel tutuş ve tekniklerin öğretilmesinde benzetim sıklıkla kullanılan bir tekniktir. Örneğin keman ve yay tutuşu ile ilgili doğru davranışların kazandırılmasında yayın bir balona benzetilerek çok sıkarsa balonun patlayabileceğini bunun için yayı fazla sıkılmaması gerektiğinin açıklanması, Staccato tekniğinin tenis topuna vuruşa benzetilmesi, vibrato tekniğinde sol elin hareketinin sallanan sandalyeye benzetilmesi bu kavramların öğrenciler için daha anlamlı olmasını sağlamaktadır (Kara, 2016).

2. 1. 3. 5. Anlamayı İzleme Stratejileri

Anlamayı izleme stratejilerinin veriyi işlemede etkili ve yararlı bir yol olduğu gözlemlenmektedir. Bu strateji kontrol etme plan yapma, hedef belirleme, süreyi iyi değerlendirme, kendini değerlendirme gibi etkinlikleri içermektedir. Anlamayı izleme stratejileri, öğrencilerin sorumluluğu altında kendi öğrendiklerini düzenlemesine, analiz etmesine ve yürütmesine yön verecek olan stratejiler bütünüdür. Bu stratejilerin amacı öğrencilerde biliş bilgisi uyandırmak ve öğrenmeye yönelik gerçekleştirdikleri etkinliklerini düzenlemesini sağlayan bir yöntemdir. “Bu stratejiler, öğrencilerin kendi sorunlarını belirleme, çalışmalarını organize etme, kendini sorgulama, öz değerlendirme ve yanıtları düzeltme şeklinde sınıflara ayrılmaktadır” (Özer, 2002, s. 4).

“Anlamayı izleme stratejileri, uygun çalışma stratejileri belirleyebilme, etüdü/eseri çalmada başarılı olamazsa yeni stratejiler kullanabilme, karşılaştığı güçlüklerin nedenlerini belirleyebilme gibi alternatif yaklaşımları bulmada da etkilidir. Ayrıca bu stratejiler, nasıl daha iyi bir şekilde çalabilirim, güçlükleri aşmak için neler yapabilirim gibi kendine sorular sorabilme, cevaplar alabilme, niçin öğrenemediğini sorgulayabilme, etüdü/eseri çalışını öğretmenine, arkadaşlarına dinletebilme ya da kaydederek kendini dinleyebilme gibi stratejileri de kapsamaktadır”(Ertem, 2003, s.14).

Enstrüman eğitiminde kullanılan anlamayı izleme stratejisi çalışılması gereken bir eser ya da bir etüdün öğrenci için zorluğunu veya kolaylığını anlayabilme, enstrümandaki teknik yapısına ve alt yapısına, müzikal becerilerine sağlayacak olduğu kazanımları göz önünde bulundurma esere veya etüte ayırdığı zamanın planlamasını yapabilme gibi durumlar sıralanabilir (Kılıçer ve Uygun, 2013).

2. 1. 3. 6. Dikkat Stratejileri

Öğrenme dikkatle başlamaktadır. Duyu organlarına gelen uyarıcıların duyusal kayıta fark edilmesi için algılamaya, dikkate gerek duyulur. Bilgilerin seçimi uyarıcıya tepki verilerek başlamaktadır. Gelen bu tepki dikkati ve algılama düzeyini ifade etmektedir (Kurtuldu, 2012).

Dikkat stratejilerinde anahtar kelimeleri ya da önemli yazıların veya işaretlerin dikkat çekilmesi için yuvarlak içine alma ve metinlerin yanına işaretlerde bulunma ya da önemli bilgilerin altını çizme işlemidir (Tay ve Taşdemir, 2007).

Keman dersindeki eserlerin ya da etütlerin çalışılması veya öğrenilmesinde dikkat stratejileri genellikle eserlerin ton değişimlerinde, ritim değişimlerinde, hız ve gürlük terimlerinde, değiştirici işaretlerde işaretleme yaparak belirtilmektedir.

2. 2. Literatür Taramasının Sonucu

Eğitimde öğrenme stratejileri öğrencilerin kalıcı ve anlamlı öğrenebilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Müzik eğitimi alan ve enstrüman çalan öğrencilerin de eğitim öğretim hayatında kendilerine uygun yöntemleri bularak öğrenmelerini kolaylaştırmaları gerekmektedir. Öğrencilerin anlama düzeyleri ve anlama şekilleri aynı değildir. Her öğrenci bireysel değerlendirilmeli ve her öğrenciye anlama düzeylerine göre farklı teknikler uygulanmalıdır. Öğrenme stratejileri bu anlamda önemli bir rol oynamaktadır.

Çalgı eğitiminde dikkat edilmesi gereken birçok nokta vardır. Bunlardan bir tanesi de bilginin öğrencilere nasıl aktarılacağıdır. Bu konu hakkında öğrencilere bilgiler verilmeli öğrenme stratejilerinin ne olduğu açıklanmalı ve öğrencilerin kendine uygun olan stratejiyi seçmelerinde yardımcı olunmalıdır. Günümüzdeki öğrencilerin en büyük problemi karşılaştıkları sorunları nasıl çözümleneceklerini bilmemeleridir. Öğrenme stratejileri hakkında gerekli bilgiler verilirse öğrenciler bu konu hakkında kendilerine uygun olanları seçip ona yönelebilirler.

Öğrenme stratejilerinin çalgı eğitiminde önemli bir yeri olduğu görüşüne varılarak konu hakkında araştırma yapmaya gerek duyulmuştur. Yapılan araştırmayla çalgı eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanımı ve etkililik düzeyi konusunda önemli fikirler verilebileceği düşünülmüştür.

3. YÖNTEM

3. 1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü keman dersinde kullandıkları stratejileri belirlemek suretiyle nicel araştırma türlerinden biri olan tarama modeline yer verilmiştir. Tarama modeli, var olan bir olayı var olan şekliyle yansıtmayı amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Katılımcıların herhangi bir alandaki düşüncelerinin konuya ilişkin ilgileri becerileri yetenek ve tutumlarının belirlendiği bu modelde genellikle diğer çalışmalara göre daha detaylandırılmış örneklem üzerinde durulur. Bahsedilen bu özelliklere uygun olmasından dolayı yapılan araştırmada tarama modeline yer verilmiştir.

3. 2. Araştırma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılında, Doğu Karadeniz bölgesindeki Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören 85 Müzik Bölümü Keman öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin tanımlayıcı özellikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Tanımlayıcı Özellikler

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Okul	Trabzon	34	40,0
	Rize	10	11,8
	Giresun	15	17,6
	Ordu	26	30,6
Sınıf	1	22	25,9
	2	22	25,9
	3	20	23,5
	4	21	24,7
Cinsiyet	Kız	67	78,8
	Erkek	18	21,2
Keman Çalgısındaki Deneyim	1 Yıl Ve Altı	31	36,5
	2-3 Yıl	21	24,7
	4 Yıl Ve üzeri	33	38,8
Keman Dersine Devamsızlık Yapma Durumu	Hiç	59	69,4
	Ara sıra	26	30,6
Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zaman	2 Saat Ve Altı	30	35,3
	3-5 Saat	30	35,3
	6 Saat Ve üzeri	25	29,4
Keman Çalışma Zamanı Planlama	Her gün	35	41,2
	Serbest Zamanlarda	46	54,1
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	4,7
Stratejilerin Öğrenildiği Kaynak	Ders Öğretim Elemanı	37	43,5
	Diğer	48	56,5
Okul Dışında Destek Alma Durumu	Evet	8	9,4
	Hayır	77	90,6
Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakın	Var	28	32,9
	Yok	57	67,1
Keman Dersi Akademik Başarı	80-100	35	41,2
	80 Altı	50	58,8
Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma Durumu	İyi Düzeyde	29	34,1
	Orta Düzeyde	56	65,9
Keman Çalmada Motive Eden Unsur	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	81,2
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	18,8

Tablo 1'e göre öğrencilerin okul değişkenleri incelendiğinde 34'ü (%40,0) Trabzon, 10'u (%11,8) Rize, 15'i (%17,6) Giresun, 26'sı (%30,6) Ordu'da öğrenim görmektedir. Öğrenciler sınıf değişkenine göre 22'si (%25,9) 1.sınıf, 22'si (%25,9) 2.sınıf, 20'si (%23,5) 3. sınıf, 21'i (%24,7) 4.sınıf olarak dağıldığı görülmektedir. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımına bakıldığında 67'si (%78,8) kız, 18'i (%21,2) erkek olduğu görülmektedir. Öğrenciler keman çalgısındaki deneyim değişkenine göre 31'i (%36,5) "1 yıl ve altı", 21'i (%24,7) "2-3 yıl", 33'ü (%38,8) "4 yıl ve üzeri" olarak dağılmaktadır. Öğrenciler keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre 59'u (%69,4) "hiç", 26'sı (%30,6) "arasıra" olarak dağılmaktadır. Öğrenciler keman çalmaya ayrılan haftalık zaman

değişkenine göre 30'u (%35,3) "2 saat ve altı", 30'u (%35,3) "3-5 saat", 25'i (%29,4) "6 saat ve üzeri" olarak dağılmıştır. Öğrenciler keman çalışma zamanı planlama değişkenine göre 35'i (%41,2) "her gün", 46'sı (%54,1) "serbest zamanlarda", 4'ü (%4,7) "sınavdan bir süre önce" olarak dağılmaktadır. Öğrenciler stratejilerin öğrenildiği kaynak değişkenine göre 37'si (%43,5) ders öğretim elemanı, 48'i (%56,5) diğer olarak dağılmaktadır. Öğrenciler okul dışında destek alma durumu değişkenine göre 8'i (%9,4) destek aldığını, 77'si (%90,6) ise destek almadıklarını belirtmişlerdir. Ailede müzik alanında mesleği olan yakın olma durumu incelendiğinde öğrencilerin 28'i (%32,9) ailesinde müzik ile ilgili mesleğe sahip kişiler olduğunu 57'si (%67,1) ise olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler keman dersi akademik başarı değişkenine dağılımları incelendiğinde 35'i (%41,2) "80-100", 50'si (%58,8) "80 altı" olduğu görülmektedir. Öğrenciler keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumu değişkenine göre 29'u (%34,1) "iyi düzeyde", 56'sı (%65,9) "orta düzeyde" olarak dağılmaktadır. Öğrenciler keman çalmada motive eden unsur değişkenine incelendiğinde öğrencilerin 69'u (%81,2) "tam anlamıyla öğrenme isteği", 16'sı (%18,8) "anı kurtarmak ve sınavdan geçer not almak" olarak motivasyon unsurlarını belirtmişlerdir.

3. 3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verilerinin toplanması aşamasında nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan anket yöntemi kullanılmıştır. Anketin birinci kısmı demografik değişkenleri ikinci kısmı anket bölümünü oluşturmaktadır.

3. 3. 1. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler Ölçeği" kullanılmıştır. Kişisel bilgiler formunda araştırmacı tarafından belirlenmiş değişkenlerle ilgili 12 soru yer almıştır. Bu değişkenler: keman çalgısındaki deneyimini, keman dersine devamsızlık yapma durumunuz, keman çalışmaya ayırdığınız haftalık zaman diliminiz, kemana çalışma zamanını planlama şekliniz, keman dersindeki çalışırken kullandığınız stratejileri öğrendiğiniz kaynaklar, keman dersi için okul dışında destek alma durumunuz, ailede müzikle ilgili bir alanda mesleği olan yakınınızın bulunma durumu, keman dersindeki akademik başarı düzeyiniz, kemandaki teknik-müzikal düzeyinizi yeterli bulma durumunuz, keman dersine çalışmaya motive olduğunuz unsurdur.

Araştırmanın diğer veri toplama aracı ise Aydınlar-Uygun ve Kılınçer (2017) tarafından geliştirilen "Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler

Ölçeği" dir. Ölçek "dikkat stratejileri" (7 madde), "yineleme stratejileri" (5 maddelik), "anlamlandırma stratejileri" (6 maddelik), "ekleme-örgütlenme stratejileri" (7 maddelik) ve "anlamayı izleme stratejileri" (14 madde) olmak üzere beş fakörlü yapıya sahip olup, toplam 39 maddeden oluşmaktadır (Aydiner-Uygun ve Kılınçer, 2017). Ölçekte yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0.513 ile 0.813 arasındadır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik katsayılarının dağılımı: "Dikkat stratejileri 0.89, yineleme stratejileri 0.81, anlamlandırma stratejileri 0.85, ekleme-örgütlenme stratejileri 0.87 ve anlamayı izleme stratejileri de 0.93" olarak hesaplanmıştır.

Bu araştırmada Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejiler ölçeğinin güvenilirliği Cronbach's Alpha=0,939 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin alt faktörlerinin güvenilirlik katsayıları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Enstrümantal müziğin çalışılması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejiler ölçeğinin güvenik katsayıları

	Alpha
Dikkat	0,899
Yineleme	0,924
Anlamlandırma	0,906
Ekleme-Örgütlenme	0,929
Anlamayı İzleme	0,902
Genel	0,939

Tablo 2'ye göre güvenilirliği en yüksek olan strateji ekleme örgütlenme stratejisi olup güvenilirliği en düşük olan strateji dikkat stratejisi olarak belirlenmiştir. Elde edilen güvenilirlik değerlerinin 0.80'nin üstünde olması elde edilen güvenilirlik değerlerinin oldukça yüksek olduğunu anlamına gelmektedir.

3. 3. 2. Veri Toplama Süreci

Araştırmada veriler toplanırken, araştırmacı tarafından Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bulunan Güzel Sanatlar Liselerinin hangi illerde oldukları araştırılmış; telefon ve e-mail yoluyla idarecilerine ulaşılmış, izinleri dâhilinde okullara bizzat gidilmiş ve 1 ders saati (45 dakika) boyunca anketler keman öğrencilerine uygulanmıştır.

3. 4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında veri toplama araçlarından elde edilen bulgular istatistiksel paket programlarıyla analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri yüzde, ortalama, standart sapma olarak kullanılmıştır.

Öğrencilerin “Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullanılan Stratejiler Ölçeği” ölçeğine verdikleri cevapları “her zaman=5”, “sıklıkla=4”, “arasıra=3”, “nadiren=2” ve “hiç=1” olacak şekilde puanlanmıştır. Öğrencilerin ölçekten aldıkları puanların seviyesini belirlemek için dağılım aralığı hesaplanmıştır. Dağılım aralığının hesaplanırken, “Dağılım aralığı=En büyük değer-En küçük değer/Derece sayısı” formülü değerlendirilmiştir. Bu aralıkta 4 puanlık genişlik bulunmaktadır. Bu genişlik değeri 5 eş genişliğe ayrılarak sınır değerleri 1.00-1.79 arası “çok düşük”, 1.80-2.59 arası “düşük”, 2.60-3.39 “arası orta”, 3.40-4.19 arası yüksek, 4.20-5.00 arası çok yüksek verilere ulaşılmış ve sonuçlar elde edilmiştir (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu, 1993, s. 9).

İstatistiksel analizler yapılmadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerini belirlemek için Kolmogorov-Smirnov Testi yapılmıştır. Kolmogorov-Smirnov Testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Kolmogorov-Smirnov Normal Dağılım Testi

	Dikkat stratejileri	Yenileme stratejileri	Anlamlandırma stratejileri	Ekleme örgütleme stratejileri	Anlamayı izleme stratejileri	Stratejiler genel
N	85	85	85	85	85	85
Kolmogorov-Smirnov Z	,727	1,092	,922	,887	1,021	,701
p	,666	,184	,363	,411	,199	,709

Tablo incelendiğinde, araştırma değişkenlerinin normal dağılım gösterdikleri saptanmıştır ($p>0,05$). Dolayısı ile verilerin analizinde parametrik yöntemler tercih edilmiştir. Gruplar arasında verilerin karşılaştırılmasında t-testi ile Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyet, Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakını olma, akademik başarı, Keman Dersine Devamsızlık Yapma, Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma, Keman Çalmada Motive Eden Unsur Okul Dışında Destek Alma, Öğrenildiği Kaynak gibi iki gurup içeren değişkenlerine göre ölçekten elde edilen ortalama puanların karşılaştırılmasında t-testi kullanılmıştır. Okul, Sınıf, Keman Çalgısındaki Deneyim, Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zaman, Keman Çalışma Zamanı Planlama gibi ikiden fazla grup içeren değişkenlere göre ölçekten elde edilen ortalama puanların karşılaştırılmasında ise Anova Testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıkları

belirlemek üzere ikişerli grupların karşılaştırması için tamamlayıcı post-hoc analizi olarak tamamlayıcı Scheffe testi kullanılmıştır (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu,1993).

4. BULGULAR

Çalışma Doğu Karadeniz Bölgesinde Güzel Sanatlar Liselerindeki 85 keman öğrencisi ile yürütülmüş olup alınan veriler nicel analiz yöntemi ile analizinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu bulgulara ilişkin tablolar eklenip açıklamalarda bulunulmuştur. Elde edilen sonuçlara bağlı olarak açıklama ve yorumlarda bulunulmuştur.

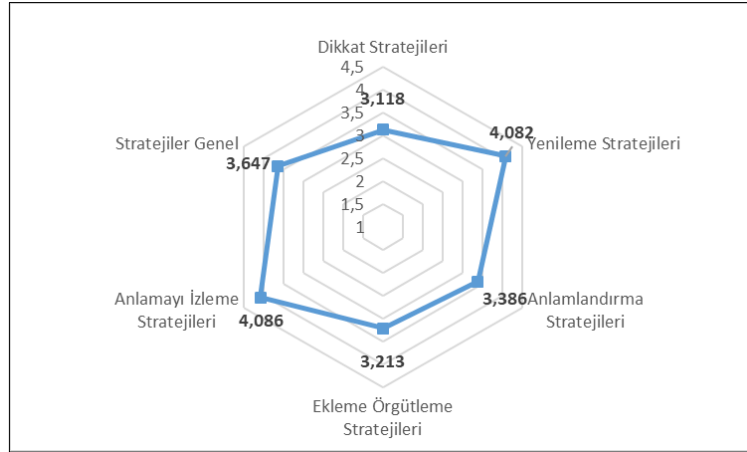
4. 1. Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilere İlişkin Ortalama Puanların İncelenmesi

Enstrümantal müziğin çalışılması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilere ilişkin puanlara ait ortalamalar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejiler Puan Ortalamaları

	N	Ort.	ss	Min.	Mac.
Dikkat Stratejileri	85	3,118	1,068	1,000	5,000
Yineleme Stratejileri	85	4,082	0,754	2,000	5,000
Anlamlandırma Stratejileri	85	3,386	0,898	1,000	5,000
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	85	3,213	0,933	1,430	4,710
Anlamayı İzleme Stratejileri	85	4,086	0,715	1,930	5,000
Stratejiler Genel	85	3,647	0,650	2,080	4,870

Tablo 4'e göre öğrencilerin "dikkat stratejileri" ortalaması orta $3,118 \pm 1,068$ (Min=1; Maks=5), "yineleme stratejileri" ortalaması yüksek $4,082 \pm 0,754$ (Min=2; Maks=5), "anlamlandırma stratejileri" ortalaması orta $3,386 \pm 0,898$ (Min=1; Maks=5), "ekleme örgütlenme stratejileri" ortalaması orta $3,213 \pm 0,933$ (Min=1.43; Maks=4.71), "anlamayı izleme stratejileri" ortalaması yüksek $4,086 \pm 0,715$ (Min=1,93; Maks=5), "stratejiler genel" ortalaması yüksek $3,647 \pm 0,650$ (Min= 2,08; Maks= 4,87), olarak belirlenmiştir.

Şekil 1. Enstrümantal müziğin çalışılması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejiler puan ortalamaları

4. 2. Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalgısındaki Deneyime Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrümantal müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalgısındaki Deneyime Göre Anova Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	F	p
Dikkat Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	3,134	1,088	0,012	0,988
	2-3 Yıl	21	3,129	1,147		
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,095	1,030		
Yineleme Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	4,110	0,773	1,248	0,293
	2-3 Yıl	21	3,867	0,760		
	4 Yıl Ve üzeri	33	4,194	0,727		
Anlamlandırma Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	3,414	1,014	0,146	0,865
	2-3 Yıl	21	3,294	0,923		
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,419	0,782		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	3,304	1,011	0,859	0,427
	2-3 Yıl	21	3,340	0,907		
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,048	0,874		
Anlamayı İzleme Stratejileri	1 Yıl Ve Altı	31	4,295	0,626	2,280	0,109
	2-3 Yıl	21	3,905	0,700		
	4 Yıl Ve üzeri	33	4,004	0,774		
Genel	1 Yıl Ve Altı	31	3,749	0,629	0,617	0,542
	2-3 Yıl	21	3,565	0,711		
	4 Yıl Ve üzeri	33	3,604	0,638		

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, genel puanları keman çalgısındaki deneyim değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bulgudan yola çıkarak öğrencilerin önceden aldıkları keman eğitiminin yeterli düzeyde olmadığı veya bu eğitimin onlara derslerinde katkı sağlamadığı yorumlarına ulaşılabilir.

4. 3. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zamana Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrümantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmaya Ayrılan Haftalık Zamana Anova Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	F	p	Fark
Dikkat Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	2,967	0,890	0,586	0,559	
	3-5 Saat	30	3,133	1,245			
	6 Saat Ve üzeri	25	3,280	1,051			
Yineleme Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,820	0,883	3,214	0,045	6 Saat ve üzeri> 2 Saat ve Altı
	3-5 Saat	30	4,160	0,581			
	6 Saat Ve üzeri	25	4,304	0,705			
Anlamlandırma Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,361	0,812	0,038	0,963	
	3-5 Saat	30	3,378	1,078			
	6 Saat Ve üzeri	25	3,427	0,785			
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,038	0,980	0,823	0,442	
	3-5 Saat	30	3,295	0,894			
	6 Saat Ve üzeri	25	3,326	0,926			
Anlamayı İzleme Stratejileri	2 Saat Ve Altı	30	3,871	0,798	2,151	0,123	
	3-5 Saat	30	4,217	0,618			
	6 Saat Ve üzeri	25	4,186	0,685			
Stratejiler Genel	2 Saat Ve Altı	30	3,474	0,628	1,704	0,188	
	3-5 Saat	30	3,721	0,652			
	6 Saat Ve üzeri	25	3,767	0,655			

Tablo 6 incelendiğinde, keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre “yineleme stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=3,214$; $p=0,045<0.05$). Bu farklılaşmanın nedeni; keman çalmaya ayrılan haftalık zamanı “6 saat ve üzeri” olanların yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,304$), keman çalmaya ayrılan haftalık zaman “2 saat ve altı” olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,820$) yüksek olmasıdır. Bulgudan

incelendiğinde öğrencilerin enstrüman çalışmasında yaptıkları plan ve programın öğrenciler açısından önem arz ettiği yorumuna ulaşılabilir.

Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, “genel puanları” keman çalmaya ayrılan haftalık zaman değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

4. 4. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalışma Zamanı Planlamaya Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin keman çalışma zamanı planlamaya göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalışma Zamanı Planlamaya Göre Anova Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	F	p	Fark
Dikkat Stratejileri	Her gün	35	3,465	1,109	4,094	0,020	Her gün >Serbest Zamanlarda Her gün > Sınavdan Bir Süre Önce
	Serbest Zamanlarda	46	2,926	0,963			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	2,286	1,088			
Yineleme Stratejileri	Her gün	35	4,434	0,589	8,740	0,000	Her gün >Serbest Zamanlarda Her gün > Sınavdan Bir Süre Önce
	Serbest Zamanlarda	46	3,878	0,775			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,350	0,443			
Anlamlandırma Stratejileri	Her gün	35	3,548	0,881	1,021	0,365	
	Serbest Zamanlarda	46	3,286	0,937			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,125	0,250			
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Her gün	35	3,327	0,948	0,737	0,482	
	Serbest Zamanlarda	46	3,165	0,930			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	2,786	0,877			
Anlamayı İzleme Stratejileri	Her gün	35	4,322	0,642	3,481	0,035	Her gün >Serbest Zamanlarda
	Serbest Zamanlarda	46	3,927	0,746			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,839	0,414			
Stratejiler Genel	Her gün	35	3,885	0,632	4,777	0,011	Her gün >Serbest Zamanlarda Her gün > Sınavdan Bir Süre Önce
	Serbest Zamanlarda	46	3,506	0,632			
	Sınavdan Bir Süre Önce	4	3,199	0,274			

Tablo 7 incelendiğinde, keman çalışma zamanı planlamaya göre “dikkat stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=4,094$; $p=0,020<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların dikkat stratejileri puanlarının ($\bar{x}=3,465$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların dikkat stratejileri puanlarından ($\bar{x}=2,926$) yüksek olmasıdır. Keman çalışma zamanı planlama her gün olanların dikkat stratejileri puanlarının ($\bar{x}=3,465$), keman çalışma zamanı planlama sınavdan bir süre önce olanların dikkat stratejileri puanlarından ($\bar{x}=2,286$) yüksek olmasıdır.

Keman çalışma zamanı planlamaya göre “yineleme stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=8,740$; $p=0,000<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,434$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,878$) yüksek olmasıdır. Keman çalışma zamanı planlama her gün olanların yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,434$), keman çalışma zamanı planlama sınavdan bir süre önce olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,350$) yüksek olmasıdır.

Keman çalışma zamanı planlamaya göre “anlamayı izleme stratejileri” lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=3,481$; $p=0,035<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların “anlamayı izleme stratejileri” puanlarının ($\bar{x}=4,322$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların “anlamayı izleme stratejileri” puanlarından ($\bar{x}=3,927$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin genel puanları karşılaştırıldığında, keman çalışma zamanı planlamaya göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($F=4,777$; $p=0,011<0.05$). Bu farklılığın nedeni; keman çalışma zamanı planlama her gün olanların genel puanlarının ($\bar{x}=3,885$), keman çalışma zamanı planlama serbest zamanlarda olanların genel puanlarından ($\bar{x}=3,506$) yüksek olmasıdır. Keman çalışma zamanı planlama her gün olanların genel puanlarının ($\bar{x}=3,885$), keman çalışma zamanı planlama sınavdan bir süre önce olanların genel puanlarından ($\bar{x}=3,199$) yüksek olmasıdır.

Öğrencilerin anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütlenme stratejileri puanları keman çalışma zamanı planlama değişkeninde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

4. 5. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okula Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrümantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin okullara göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek

amacıyla Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okula Göre Anova Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	F	p
Dikkat Stratejileri	Trabzon	34	3,399	1,150	1,833	0,148
	Rize	10	2,571	1,131		
	Giresun	15	3,010	1,119		
	Ordu	26	3,022	0,826		
Yineleme Stratejileri	Trabzon	34	4,088	0,652	0,074	0,974
	Rize	10	4,180	0,670		
	Giresun	15	4,053	0,695		
	Ordu	26	4,054	0,956		
Anlamlandırma Stratejileri	Trabzon	34	3,343	0,923	0,698	0,556
	Rize	10	3,317	0,931		
	Giresun	15	3,189	1,054		
	Ordu	26	3,583	0,762		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Trabzon	34	3,261	0,895	0,639	0,592
	Rize	10	2,957	1,119		
	Giresun	15	3,038	0,954		
	Ordu	26	3,352	0,914		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Trabzon	34	4,086	0,666	0,014	0,998
	Rize	10	4,043	0,843		
	Giresun	15	4,095	0,663		
	Ordu	26	4,096	0,794		
Genel	Trabzon	34	3,701	0,644	0,372	0,774
	Rize	10	3,490	0,716		
	Giresun	15	3,566	0,640		
	Ordu	26	3,685	0,663		

Tablo 8 incelendiğinde, Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, genel puanları öğrenim gördükleri okula göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bu durumda güzel sanatlar lisesindeki kemana öğretmenlerinin birbirine benzer eğitim planlamaları yaptığı, aynı ya da benzer metotlar uyguladığı söylenebilir.

4. 6. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Sınıfa Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin sınıfa göre anlamlı bir farkın tespitini yapmak amacıyla Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen sonuçlar Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Sınıfa Göre Anova Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	F	p
Dikkat Stratejileri	1	22	2,987	1,185	1,086	0,360
	2	22	3,416	1,063		
	3	20	2,864	1,069		
	4	21	3,184	0,927		
Yineleme Stratejileri	1	22	3,900	0,732	1,002	0,396
	2	22	4,273	0,772		
	3	20	4,010	0,750		
	4	21	4,143	0,762		
Anlamlandırma Stratejileri	1	22	3,379	1,007	0,396	0,756
	2	22	3,546	1,053		
	3	20	3,367	0,710		
	4	21	3,246	0,792		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	1	22	3,046	0,938	2,352	0,078
	2	22	3,584	0,821		
	3	20	3,314	0,982		
	4	21	2,905	0,902		
Anlamayı İzleme Stratejileri	1	22	4,166	0,676	1,536	0,212
	2	22	4,299	0,601		
	3	20	3,993	0,643		
	4	21	3,867	0,883		
Stratejiler Genel	1	22	3,598	0,651	1,503	0,220
	2	22	3,893	0,601		
	3	20	3,574	0,639		
	4	21	3,512	0,686		

Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, genel puanları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Bu durumdan yola çıkılarak şubeler arasında büyük bir seviye farkı olmadığı yorumuna ulaşılabilir.

4. 7. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakına Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin ailede müzik alanında mesleği olan yakına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Ailede Müzik Alanında Mesleği Olan Yakına Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Var	28	3,133	1,077	0,090	0,928
	Yok	57	3,110	1,073		
Yineleme Stratejileri	Var	28	4,114	0,844	0,272	0,786
	Yok	57	4,067	0,713		
Anlamlandırma Stratejileri	Var	28	3,613	0,985	1,649	0,103
	Yok	57	3,275	0,838		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Var	28	3,296	0,977	0,569	0,571
	Yok	57	3,173	0,916		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Var	28	4,145	0,796	0,537	0,593
	Yok	57	4,056	0,678		
Stratejiler Genel	Var	28	3,725	0,759	0,772	0,442
	Yok	57	3,609	0,593		

Tablo 10 incelendiğinde, Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, stratejiler genel puanları ailede müzik alanında mesleği olan yakın değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Bulgular incelendiğinde farklılık görülmesi gerekirken anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır. Bunun sebebi olarak ailelerin öğrencileri yönlendirmemesi veya ilgilenmemesi yorumlarına ulaşılabilir.

4. 8. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Cinsiyete Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrümantal müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Enstrümental Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Kız	67	3,194	1,015	1,277	0,205
	Erkek	18	2,833	1,237		
Yineleme Stratejileri	Kız	67	4,164	0,740	1,962	0,053
	Erkek	18	3,778	0,748		
Anlamlandırma Stratejileri	Kız	67	3,351	0,943	-0,702	0,485
	Erkek	18	3,519	0,711		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Kız	67	3,235	0,903	0,400	0,690
	Erkek	18	3,135	1,059		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Kız	67	4,148	0,707	1,567	0,121
	Erkek	18	3,853	0,717		
Stratejiler Genel	Kız	67	3,692	0,627	1,233	0,221
	Erkek	18	3,480	0,726		

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, stratejiler genel puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

4. 9. Enstrümental Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersi Akademik Başarıya Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrümental müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 12’de verilmektedir.

Tablo 12. Enstrümental Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersi Akademik Başarıya Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	80-100	35	3,420	1,028	2,238	0,028
	80 Altı	50	2,906	1,054		
Yineleme Stratejileri	80-100	35	4,491	0,539	4,674	0,000
	80 Altı	50	3,796	0,755		
Anlamlandırma Stratejileri	80-100	35	3,438	0,945	0,443	0,659
	80 Altı	50	3,350	0,870		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	80-100	35	3,453	0,824	2,018	0,047
	80 Altı	50	3,046	0,975		
Anlamayı İzleme Stratejileri	80-100	35	4,361	0,498	3,122	0,001
	80 Altı	50	3,893	0,782		
Stratejiler Genel	80-100	35	3,904	0,517	3,209	0,001
	80 Altı	50	3,468	0,678		

Tablo 12 incelendiğinde, Öğrencilerin keman dersi akademik başarıya göre “dikkat stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.238$; $p=0.028<0,05$). 80-100 arası olanların dikkat stratejileri puanları ($\bar{x}=3,420$), 80 altı olanların dikkat stratejileri puanlarından ($\bar{x}=2,906$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersi akademik başarıya göre “yineleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=4.674$; $p=0.000<0,05$). 80-100 arası olanların yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,491$), 80 altı olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,796$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersi akademik başarıya göre “ekleme örgütlenme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.018$; $p=0.047<0,05$). 80-100 arası olanların ekleme örgütlenme stratejileri puanları ($\bar{x}=3,453$), 80 altı olanların ekleme örgütlenme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,046$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersi akademik başarıya göre “anlamayı izleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=3.122$; $p=0.001<0,05$). 80-100 arası olanların anlamayı izleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,361$), 80 altı olanların anlamayı izleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,893$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersi akademik başarıya göre genel puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=3.209$; $p=0.001<0,05$). 80-100 arası olanların stratejiler genel puanları ($\bar{x}=3,904$), 80 altı olanların stratejiler genel puanlarından ($\bar{x}=3,468$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin anlamlandırma stratejileri puanları keman dersi akademik başarı değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

4. 10. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersine Devamsızlık Yapma Durumuna Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrümantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Enstrümental Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Dersine Devamsızlık Yapma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Hiç	59	3,240	1,098	1,602	0,113
	Ara sıra	26	2,841	0,958		
Yineleme Stratejileri	Hiç	59	4,207	0,689	2,352	0,021
	Ara sıra	26	3,800	0,831		
Anlamlandırma Stratejileri	Hiç	59	3,509	0,838	1,921	0,058
	Ara sıra	26	3,109	0,981		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Hiç	59	3,325	0,905	1,671	0,099
	Ara sıra	26	2,962	0,963		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Hiç	59	4,216	0,645	2,606	0,011
	Ara sıra	26	3,791	0,790		
Stratejiler Genel	Hiç	59	3,771	0,609	2,730	0,008
	Ara sıra	26	3,368	0,665		

Tablo 13 incelendiğinde, öğrencilerin keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre “yineleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($t_{(83)}=2.352$; $p=0.021<0,05$). Hiç devamsızlık yapmayanların yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,207$), ara sıra devamsızlık yapanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,800$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre “anlamayı izleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.606$; $p=0.011<0,05$). Hiç devamsızlık yapmayanların anlamayı izleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,216$), ara sıra devamsızlık yapanların anlamayı izleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,791$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre genel puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.730$; $p=0.008<0,05$). Hiç devamsızlık yapmayanların stratejiler genel puanları ($\bar{x}=3,771$), ara sıra devamsızlık yapanların stratejiler genel puanlarından ($\bar{x}=3,368$) yüksek bulunmuştur. Bulgular incelendiğinde keman derslerine devamsızlık yapan ve yapmayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmektedir. Bunun sebebi olarak öğrencilerin derslere katılarak konuları daha çok pekiştirmesi ve yine derslere devam ederek unutmadan, hızlıca ilerlemesi yorumları yapılabilir.

Öğrencilerin dikkat stratejileri, anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütlenme stratejileri puanları keman dersine devamsızlık yapma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

4. 11. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma Durumuna Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Müzikal Düzeyini Yeterli Bulma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	İyi Düzeyde	29	3,335	1,097	1,357	0,178
	Orta Düzeyde	56	3,005	1,045		
Yineleme Stratejileri	İyi Düzeyde	29	4,379	0,702	2,709	0,008
	Orta Düzeyde	56	3,929	0,740		
Anlamlandırma Stratejileri	İyi Düzeyde	29	3,512	0,822	0,925	0,358
	Orta Düzeyde	56	3,321	0,935		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	İyi Düzeyde	29	3,330	0,826	0,828	0,410
	Orta Düzeyde	56	3,153	0,985		
Anlamayı İzleme Stratejileri	İyi Düzeyde	29	4,340	0,554	2,426	0,009
	Orta Düzeyde	56	3,954	0,757		
Stratejiler Genel	İyi Düzeyde	29	3,856	0,542	2,174	0,033
	Orta Düzeyde	56	3,539	0,679		

Tablo 14 incelendiğinde, Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre yineleme stratejileri puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.709$; $p=0.008<0,05$). İyi düzeyde olduğunu düşünenlerin yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,379$), orta düzeyde olduğunu düşünenlerin yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,929$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre “anlamayı izleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(83)}=2.426$; $p=0.009<0,05$). İyi düzeyde olduğunu düşünenlerin anlamayı izleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,340$), orta düzeyde olduğunu düşünenlerin anlamayı izleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,954$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna göre ölçekten aldıkları genel puanları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($t_{(83)}=2.174$; $p=0.033<0,05$). İyi düzeyde olduğunu düşünenlerin genel puanları ($\bar{x}=3,856$), orta düzeyde olduğunu düşünenlerin genel puanlarından ($\bar{x}=3,539$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri” puanları arasında keman müzikal düzeyini yeterli bulma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

4. 12. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmada Motive Eden Unsura Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin keman çalmada motive eden unsura göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Keman Çalmada Motive Eden Unsura Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,151	1,058	0,598	0,551
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	2,973	1,132		
Yineleme Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	4,168	0,681	2,228	0,029
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,713	0,949		
Anlamlandırma Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,437	0,923	1,087	0,280
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,167	0,767		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,228	0,924	0,292	0,771
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,152	0,999		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	4,159	0,652	2,008	0,116
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,768	0,898		
Stratejiler Genel	Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği	69	3,701	0,618	1,601	0,113
	Anı Kurtarmak Ve Sınavdan Geçer Not Almak	16	3,415	0,751		

Tablo 15 incelendiğinde, Öğrencilerin keman çalmada motive eden unsura göre “yineleme stratejileri” puanları arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($t_{(83)}=2.228$; $p=0.029<0,05$). Tam Anlamıyla Öğrenme İsteği olanların yineleme stratejileri puanları ($\bar{x}=4,168$), anı kurtarmak ve sınavdan geçer not almak olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,713$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, ölçekten almış oldukları genel puanlar arasında keman çalmada motive eden unsur değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

4. 13. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okul Dışında Destek Alma Durumuna Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin okul dışında destek alma durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Okul Dışında Destek Alma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Evet	8	2,786	1,050	-0,923	0,359
	Hayır	77	3,152	1,071		
Yineleme Stratejileri	Evet	8	4,150	0,463	0,265	0,792
	Hayır	77	4,075	0,780		
Anlamlandırma Stratejileri	Evet	8	3,521	0,897	0,443	0,659
	Hayır	77	3,372	0,902		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Evet	8	3,268	1,089	0,172	0,864
	Hayır	77	3,208	0,923		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Evet	8	4,143	0,619	0,236	0,814
	Hayır	77	4,080	0,728		
Stratejiler Genel	Evet	8	3,647	0,543	0,000	1,000
	Hayır	77	3,647	0,663		

Tablo 16 incelendiğinde, öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, ölçekten almış oldukları genel puanlar arasında okul dışında destek alma durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Bu bulguların yanında okullarda verilen keman eğitiminin yeterli olmamasından kaynaklı öğrencilerin dışardaki kurslara veya kurumlara yönlendiği yorumuna ulaşılabilir. Öğrencilerin okuldaki eğitimi yeterli bulmayıp okul dışında destek almak istedikleri sonucuna ulaşılabilir. Bulgulardan hareketle öğrencilerin okul dışında aldıkları eğitimin enstrüman eğitiminde rol oynamadığı sonucuna varılabilir.

4. 14. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Öğrenildiği Kaynağa Göre İncelenmesi

Keman eğitimi alan öğrencilerin enstrumantel müziğin çalışması ve öğrenilmesinde kullanılan stratejilerin stratejilerin öğrenildiği kaynağa göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla t-testi kullanılmıştır. Verilerin analizinden elde edilen bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Enstrümantal Müziğin Çalışılması Ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejilerin Öğrenildiği Kaynağa Göre T-Testi Sonuçları

	Grup	N	Ort	ss	t	p
Dikkat Stratejileri	Ders Öğretim Elemanı	37	3,015	1,143	-0,773	0,442
	Diğer	48	3,196	1,012		
Yineleme Stratejileri	Ders Öğretim Elemanı	37	4,097	0,840	0,159	0,874
	Diğer	48	4,071	0,690		
Anlamlandırma Stratejileri	Ders Öğretim Elemanı	37	3,423	0,988	0,333	0,740
	Diğer	48	3,358	0,831		
Ekleme Örgütlenme Stratejileri	Ders Öğretim Elemanı	37	3,135	0,971	-0,678	0,500
	Diğer	48	3,274	0,907		
Anlamayı İzleme Stratejileri	Ders Öğretim Elemanı	37	4,075	0,712	-0,117	0,907
	Diğer	48	4,094	0,725		
Stratejiler Genel	Ders Öğretim Elemanı	37	3,619	0,704	-0,353	0,725
	Diğer	48	3,669	0,612		

Tablo 17 incelendiğinde, Öğrencilerin “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütlenme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, ölçekten alınan genel puanların stratejilerin öğrenildiği kaynak değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Bulgular incelendiğinde müfredat programındaki kaynakların öğrenciler için uygun olduğu ve bu kaynaklar öğrenciler için yararlı olduğundan dolayı başka kaynaklara ihtiyaç duymadıkları sonucuna ulaşılabilmektedir.

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma bulguları ile daha önceki benzer çalışmaların sonuçları karşılaştırılmış ve birtakım değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Öğrencilerin dikkat, yenileme, anlamlandırma, ekleme örgütleme, anlamayı izleme stratejilerinden almış oldukları puanlar arasında, ölçekten almış oldukları genel puanlar arasında sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma göstermediği tespit edilmiştir.

Uygun'un (2017) araştırmasına bakıldığında sınıf değişkeninin araştırmacının çalışmasına benzer bir sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmada öğrencilerin ud eğitiminde kullandıkları öğrenme stratejilerin, sınıf farklılıklarına göre istatistiksel olarak bakıldığında anlamlı bir farka rastlanmamaktadır. Ancak Aydın-Uygun ve Kılınçer'in (2017) çalışmaları incelendiğinde ise bu durum tam tersini göstermektedir. Müzik öğretmenliği öğrencilerinin enstrümanlarına çalışırken ve öğrenirken kullandıkları stratejileri inceledikleri araştırmalarının sonuçlarına bakıldığında yaşları 22 yaş ve üzerinde olan öğrencilerin anlamlandırma stratejilerine ilişkin düzeylerinin yaşları daha küçük olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin keman dersinde kullandıkları stratejiler incelendiğinde yineleme ve anlamayı izleme stratejilerinin diğer stratejilere oranla daha yüksek kullanıldığı belirlenmiştir.

Vural'ın (2011) öğretmen adaylarının etkin öğrenmeleri konulu araştırması incelendiğinde öğrenmelerini sağlayabilmek için kendi öğrenme ortamlarını düzenleyememekte olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının genellikle tekrar stratejisini kullandıkları, öğrenmelerini engelleyen durumların üstesinden tek başlarına gelemedikleri için duyuşsal stratejilerden yararlanamadıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde Kurtuldu (2007) ve Yokuş'un (2010) araştırmalarında, öğretmen adaylarının en düşük düzeyde kullandıkları öğrenme stratejisinin dikkat stratejileri olduğu sonucuyla da benzerlik göstermektedir. Kurtuldu (2007) öğretmen adaylarının en düşük düzeyde kullandıkları bir diğer stratejinin ekleme stratejisi olduğuna ilişkin sonucu da, bu araştırmanın sonucuyla tutarlılık gösteren araştırmalardandır.

Öğrencilerin dikkat, yenileme, anlamlandırma, ekleme örgütleme, anlamayı izleme stratejileri puanları, ölçekten almış oldukları genel puanları arasında cinsiyet faktörüne göre anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna varılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar Yokuş'un (2010) çalışma sonuçlarını desteklememektedir. Yokuş'un (2010) çalışmasında öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin cinsiyete göre farklılaştığını,

bu farklılaşmanın ise kız öğrenciler lehine olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuca paralel olarak Aydıner-Uygun ve Kılınçer'in (2017) araştırmaları incelendiğinde kadın müzisyenlerin dikkat stratejileri düzeyleri erkek müzisyenlere göre daha yüksek düzeyde bir sonuç göstermektedir. Buna karşın, anlamlandırma stratejilerine ise erkek müzisyenlerin kadın müzisyenlerden daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre ortalamalarına bakıldığında, yineleme stratejileri anlamlı farklılık göstermektedir. Bu araştırmadan elde edilen sonucun zıttı şekilde Aydıner-Uygun ve Kılınçer 'in (2012) çalışmasında öğretmen adaylarının piyano çalma süreleri artmasına paralel olarak kullandıkları öğrenme stratejilerinin de arttığı belirlenmiştir. Aydıner-Uygun ve Kılınçer'in (2017) diğer bir çalışmalarında da bu araştırmanın sonuçlarına zıt olarak, müzisyenlerin çalgılarını çalışmaya ayırdıkları günlük süre bir saatten fazla olduğunda "dikkat", "yineleme", "ekleme-örgütlenme" ve "anlamayı izleme" stratejilerindeki düzeylerinin yükseldiği belirlenmiştir.

Öğrencilerin ailede müzik alanında mesleği olan yakın değişkenine göre "dikkat stratejileri", "yenileme stratejileri", "anlamlandırma stratejileri", "ekleme örgütlenme stratejileri", "anlamayı izleme stratejileri", stratejiler genel puanları anlamlı farklılık göstermemektedir

Öğrencilerin ud öğrenirken kullandıkları stratejilerin düzeylerinin, ailelerinde müzikle ilgili bir alanda mesleği olan yakınlarının bulunma durumlarına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu araştırmaya benzer şekilde Kılınçer 'in (2013) araştırmasında da ailede müzikle ilgilenen bir yakının bulunma durumunun öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri üzerinde etkili olmadığı belirtilmiştir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Müzik Bölümü öğrenci profiline Keman Eğitimi dersine karşı öğrenme stratejilerinin kullanımı etkililik düzeyi incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda edinilen bulgular neticesinde bazı sonuçlara varılmıştır ve bu sonuçlara göre önerilerde bulunulmuştur.

6. 1. Sonuçlar

6. 1. 1. Demografik Değişkenler ve Ölçek Maddelerine Yönelik Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin 34'ü Trabzon, 10'u Rize, 15'i Giresun, 26'sı Ordu olarak dağılmıştır. Buna göre, öğrencilerin çoğunluğunu Trabzon ve Ordu oluşturmaktadır.
2. Öğrencilerin 22'si 1.sınıf diğer 22'si 2.sınıf, 20'si 3.Sınıf ve 21'i 4.sınıf olarak dağılmıştır. Öğrencilerin sınıf bazında bakıldığında, ortalama bir dağılımda oldukları görülmektedir.
3. Öğrencilerin 67'si kadın 18'i erkek olarak dağılmıştır. Kız öğrencilerin, erkek öğrencilerin 3 katından fazla olduğu gözlenmiştir.
4. Öğrencilerin bireysel keman dersindeki deneyimlerine bakıldığında öğrencilerin 31'i 1 yıl ve altında deneyimi olan, 21'i 2-3 yıl arası deneyimi olan ve 33'ünün ise 4 yıl deneyiminin olduğu gözlemlenmektedir. Buna göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, derse yönelik deneyime sahip oldukları bilgisine ulaşılmıştır.
5. Öğrencilerin, 59'unun derse devamsızlık yapmadıkları, 26'sının ara sıra devamsızlık yaptıkları gözlenmiştir. Bu sonuca göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bireysel keman eğitimi dersine devamsızlık yapmaktan kaçındıkları ve dersi önemsedikleri sonuçlarına varılmıştır.
6. Öğrencilerin keman eğitimine ayrılan haftalık zaman değişkenine göre 30'u 2 saat ve altı, diğer 30'u 3-5 saat arası ve 25'i 6 saat ve üzeri olarak dağılmaktadır. Bu sonuca göre; BKE dersine çalışmak için haftada 2 saat ve altı zaman ayıranların 3 ila 5 saat arasında zaman ayıranların sayısının eşit, 6 saat ve üzeri zaman ayıranların diğer ikisine göre daha az zaman ayırdığı gözlenmiştir.
7. Öğrencilerin keman çalışma zamanı planlamaya yönelik ortalamalarına bakıldığında her gün çalışan öğrenci sayısı 35, serbest zamanlarda çalışan öğrenci sayısı 46, sınavdan bir gün önce çalışan öğrenci sayısına bakıldığında 4 kişi olduğu

gözlemlenmektedir. Bu durumda öğrencilerin dersi önemsedikleri ve düzenli çalışma disiplinlerinin oldukları sonuçlarına ulaşılabilir.

8. Öğrencilerin, keman eğitimi üzerine okul dışında destek alma durumları incelendiğinde, 8 öğrencinin evet, 77 öğrencinin hayır olarak cevap verdiği görülmektedir. Öğrencilerin, tamamına yakınının ders dışında desteğe ihtiyaç duymadıkları sonucuna varılmıştır.

9. Öğrencilerin, ailede müzik kabiliyetleri ve müziğe karşı olan ilgileri incelendiğinde öğrencilerin 28'i evet, 57'si hayır olarak cevap vermektedir. Buna göre, öğrencilerin yarısından fazlasının ailesinde müzikle ilgili bir mesleğe sahip olmadıkları sonucuna varılmıştır.

10. Öğrencilerin derse yönelik müzikal düzeyini yeterli bulma durumuna bakıldığında, 29'u iyi, 56'sı orta olarak dağılmaktadır. Buna göre, öğrencilerin tamamının, kendilerini BKE dersinde iyi ve orta seviyede yeterli buldukları sonucuna varılmıştır.

11. Öğrencilerin BKE dersine çalışmaya motive eden unsur durumuna göre, 69'unun tam anlamıyla öğrenme isteği, 16'sının ise anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak isteği sonucuna varılmıştır. Buna göre, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, dersi tam anlamıyla öğrenme isteklerinin, onları çalışmaya motive ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

12. Öğrencilerin stratejilerinin öğrenildiği kaynak ders öğretim eleman sayısı 37 ve diğer kaynak ders öğretim eleman sayısı 48 olarak belirlenmiştir.

13. Öğrencilerin keman dersi akademik başarısı incelendiğinde 80-100 puan alan öğrencilerin sayısı 35, 80 puan altında alan öğrencilerin sayısı ise 50 kişi olduğu sonucuna varılmıştır.

14. Öğrencilerin Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejiler Puan Ortalamaları en yüksekte en aşağı doğru sıralandığında "anlamayı izleme stratejileri" yüksek $4,086 \pm 0,715$ (Min=1.93; Maks=5) "yineleme stratejileri" yüksek $4,082 \pm 0,754$ (Min=2; Maks=5), "anlamlandırma stratejileri" orta $3,386 \pm 0,898$ (Min=1; Maks=5) "ekleme örgütleme stratejileri" orta $3,213 \pm 0,933$ (Min=1.43; Maks=4.71), "dikkat stratejileri" orta $3,118 \pm 1,068$ (Min=1; Maks=5), olarak görülmüştür. Stratejilere genel olarak bakıldığında ise "yüksek $3,647 \pm 0,650$ (Min=2.08; Maks=4.87), olarak saptanmıştır.

15. Öğrencilerin keman çalgısındaki deneyimine göre ortamaları incelediğinde "dikkat stratejileri", "yenileme stratejileri", "anlamlandırma stratejileri", "ekleme örgütleme stratejileri", "anlamayı izleme stratejileri", "stratejiler genel puanları"

keman çalgısındaki deneyim değişkenine göre anlamlı bir fark göstermediği sonucuna varılmıştır ($p>0.05$).

16. Öğrenci profili incelendiğinde keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre ortalamalarına bakıldığında, yineleme stratejisi anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=3,214$; $p=0,045<0.05$). Farkın nedeni; keman çalmaya ayrılan haftalık zaman 6 saat ve üzeri olan öğrencilerin yineleme stratejileri puanlarının ($\bar{x}=4,304$), keman çalmaya ayrılan haftalık zaman 2 saat ve altı olanların yineleme stratejileri puanlarından ($\bar{x}=3,820$) yüksek olmasıdır. Öğrencilerin dikkat, anlamlandırma, ekleme örgütleme, anlamayı izleme stratejileri genel puanları keman çalmaya ayrılan haftalık zaman değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). Öğrencilerin keman çalmaya ayrılan haftalık zamana göre öğrenme stratejileri incelendiğinde yineleme stratejileri hariç diğer stratejiler anlamlı farklılık göstermemektedir.

17. Öğrencilerin keman çalışma zamanı planlamaya göre dikkat stratejileri ($F=4,094$; $p=0,020<0.05$), yineleme stratejileri, ($F=8,740$; $p=0,000<0.05$), Anlamayı izleme stratejilerin ($F=3,481$; $p=0,035<0.05$), ve stratejiler genel anlamlı ($F=4,777$; $p=0,011<0.05$), farklılık göstermektedir.

18. Öğrencilerin okul çeşidi değişkenine göre ortalamaları “dikkat stratejileri”, “yineleme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütleme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, stratejiler genel puanları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). Bunun sebebi olarak öğretmenlerin müfredatı temel olarak derslerini işleme veya benzer uygulamalar kullanarak enstrüman derslerini yürüttükleri söylenebilir.

19. Öğrencilerin sınıf değişkenine göre ortalamaları “dikkat stratejileri”, “yenileme stratejileri”, “anlamlandırma stratejileri”, “ekleme örgütleme stratejileri”, “anlamayı izleme stratejileri”, stratejiler genel puanları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$). öğretmenlerin enstrüman derslerinde benzer teknikler uygulaması bu sonuca örnek gösterilebilir.

20. Öğrencilerin ailede müzik alanında mesleği olan yakın değişkenine göre dikkat stratejileri, yenileme stratejileri, anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütleme stratejileri, anlamayı izleme stratejileri, stratejiler genel puanları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

21. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dikkat stratejileri, yineleme stratejileri, anlamlandırma stratejileri, ekleme örgütleme stratejileri, anlamayı izleme stratejileri, stratejiler genel puanları anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$). Bu durumda

kız veya erkek öğrencilerin ilgi tutum yetenek ve çalışma disiplinlerinin enstrüman derslerine karşı bir farkının görülemeyeceği yorumuna ulaşılabilir.

22. Öğrencilerin keman dersi akademik başarıya göre değişkenleri incelendiğinde dikkat stratejileri puanları ($t_{(83)}=2.238$; $p=0.028<0,05$). Yineleme stratejileri ($t_{(83)}=4.674$; $p=0.000<0,05$), ekleme örgütlenme stratejileri ($t_{(83)}=2.018$; $p=0.047<0,05$). Anlamayı izleme stratejileri ($t_{(83)}=3.122$; $p=0.001<0,05$), stratejiler genel puanları ($t_{(83)}=3.209$; $p=0.001<0,05$) anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(83)}=3.209$; $p=0.001<0,05$).

23. Öğrencilerin keman dersine devamsızlık yapma durumuna göre değişkenleri incelendiğinde yineleme stratejileri ($t_{(83)}=2.352$; $p=0.021<0,05$), anlamayı izleme stratejileri ($t_{(83)}=2.606$; $p=0.011<0,05$), stratejiler genel ($t_{(83)}=2.730$; $p=0.008<0,05$) anlamlı farklılık göstermektedir. Bu bağlamda öğrencilerin derslere devam durumları ve dersi takip etmelerinin önemli olduğu sonucuna ulaşılabilir.

24. Öğrencilerin keman müzikal düzeyini yeterli bulma değişkenleri incelendiğinde yineleme stratejileri ($t_{(83)}=2.709$; $p=0.008<0,05$), anlamayı izleme stratejileri ($t_{(83)}=2.426$; $p=0.009<0,05$), stratejiler genel ($t_{(83)}=2.174$; $p=0.033<0,05$) anlamlı farklılık göstermektedir.

25. Öğrencilerin keman çalmada motive eden değişkeni incelendiğinde yineleme stratejileri ($t_{(83)}=2.228$; $p=0.029<0,05$) anlamlı fark göstermektedir.

26. Öğrencilerin okul dışında destek alma durumu incelendiğinde anlamlı bir fark ortaya çıkmamaktadır ($p>0,05$). Bu durumda öğrencilerin okulda yeteri düzeyde eğitim aldıkları ve okul dışından aldıkları desteğin eğitimlerinde pek bir rol oynamadıkları sonucuna varılmıştır.

27. Öğrencilerin öğrendiği kaynak değişkenine göre anlamlı fark göze çarpmamaktadır ($p>0,05$).

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Keman eğitiminde, stratejilerin kullanımına yönelik öğrencilere bilgi vermek adına seminerler düzenlenebilir.
2. Keman derslerine başlamadan önce öğrencilere nasıl çalışmalarını gerektiği hakkında yönlendirmeler yapılabilir.
3. Keman dersi öğretmenlerinin, öğrencilerin derse yönelik ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ders içerik ve etkinliklerini yeniden planlayabilir.

4. Öğrencilerin enstrüman derslerine yönelik motivasyonlarını arttırmak için çeşitli etkinlikler yapılmalı ve bu etkinliklerde öğrencilere sorumluluk verilmesi sağlanabilir.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırma diğer enstrüman çeşitlerinde yapılmış olsa da keman eğitimi üzerine yapılan ilk çalışma olması bakımından, araştırma başka illerde, başka bölgelerde veya Türkiye genelinde de yapılabilir.

2. Yapılan bu araştırma Güzel Sanatlar Liseleri düzeyinde olup aynı çalışma üniversitelerin müzik bölümlerinde de yapılabilir.

3. Bu araştırmada uygulanan anket yöntemi yerine öğrencilerin de fikirlerini almak ve daha iyi çözümler bulabilmek adına öğrencilere görüşme tekniği uygulanabilir.

4. Müzik alanında stratejilerle ilgili yapılan çalışmaların az olmasından ötürü bu alanda yapılan çalışmalar artırılabilir.

7. KAYNAKLAR

- Açıkgöz K. Ü. (2005). *Etkili öğrenme ve öğretme* (6. baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Akın, Ö. (2007). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümleri keman dersinde anlamlandırma stratejisi'nin kullanımı ve etkililik düzeyi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkuş, R. (2000). Çalgı çalışma alışkanlıkları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 107-111.
- Akman, Y. ve Erden, M. (2007). *Gelişim-öğrenme-öğretme eğitim psikolojisi* (16. baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2012). Piyano repertuarının öğrenilmesinde öğrenme stratejilerinin kullanılma düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi: Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Örneği. *International Journal of Human Sciences*, 9(1), 965-992.
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2017). Developing a scale for strategies used during the practice and learning of instrumental music. *Educational Research and Reviews*, 12(8), 518-530.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Ankara: PegemA Akademi.
- Can, G. (Ed.) (2002). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelenk, K. (2010). *Keman öğretiminde vibrato becerisinin geliştirilmesine yönelik deneysel bir çalışma* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (2003). *Eğitim sözlüğü* (2. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Duman, B. (2014). Matematik öğretmeni adaylarının öğrenme stratejileri üzerine nitel bir çalışma. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 110-131.
- Efe, N., Sağırılı, M.Ö., Ünlü, İ. ve Kaşkaya, A. (2009). Öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 227-238.
- Ercan, N. (2008). *Piyano eğitiminde ilke ve yöntemler*. Ankara: Sözkese Matbaası.
- Ercan, N. (2006). Piyano eğitiminde alıştırmaya yapmanın önemi ve bazı öneriler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 104-108.
- Ertem, Ş. (2003). *Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü temel piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumları ve örgütlenme stratejisinin*

- etkililik düzeyi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gagne, R. M., and Driscoll, M. P. (1988). *Essentials of learning for instruction*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kara, M. (2016). *Keman eğitiminde temel davranışların kazandırılmasında kullanılan analogik yaklaşımların incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kılınçer, Ö. (2013). *Piyano dersinde kullanılan öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.
- Kılınçer, Ö., ve Uygun, M. A. (2013). Piyano dersinde kullanılan öğrenme stratejileri ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of Human Sciences*, 10(1), 468-493.
- Kocabaş, A. (2003). Erken çocukluk dönemi öğretmen adaylarının kullandıkları müziği öğrenme stratejileri ve çoklu zekâ alanlarının karşılaştırılması. *OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı içinde* (s.30-45). Kuşadası, İzmir.
- Köse, A. (2010). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenme stilleri, ders çalışma stratejileri ile fen bilgisi öğretimi öz yeterlik inançları arasındaki ilişki: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kurtuldu, K. (2012). Dikkat stratejilerine yönelik uyarıcı işaretlerin piyano eğitiminde kullanılabilirliği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 233-254.
- Kurtuldu, M. K. (2007). *Bilgiyi işleme modeline dayalı piyano eğitiminde genel öğrenme stratejilerinin yeri ve görsel imajlar oluşturma yönteminin kullanılabilirlik düzeyi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mammadaliyev, M. (2017). Orkestra/Oda müziği dersi kapsamında Türk müziği eserlerinin seslendirilmesinde karşılaşılan problemler. *TURAN-SAM*, 9(35), 384-386.
- Özer, B. (1993). *Öğretmen adaylarının etkili öğrenme ve ders çalışmadaki yeterliliği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Özer, B. (2001). Öğrenmeyi öğretme. M. Gültekin (Ed.), *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme* içinde (s.161-172). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özer, B. (2002). İlköğretim ve ortaöğretim okullarının eğitim programlarında öğrenme stratejileri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*. 1(1), 17-32.
- Özkan, M. A. (2019). 5. ve 6. sınıf Bilişim Teknolojileri dersine yönelik öğrencilerin öğrenme stratejileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi karşılaştırılmalı olarak

- incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Üniversitesi, Burdur.
- Özmenteş, S. (2007). *Çalgı çalışma sürecinde öz düzenlemeli öğrenme ile duyuşsal özellikler ve performans düzeyi ilişkileri* (Yayınlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Öztürk, B. (1995). *Genel öğrenme stratejilerinin öğrenciler tarafından kullanılma durumları* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim öğrenme ve öğretim: kuramdan uygulamaya*. Ankara: Spot Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya* (11. baskı) Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sönmez, V. (2007). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Subaşı, G. (2000). Etkili öğrenme: öğrenme stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, <http://yayimlar.meb.gov.tr/yayimlar/146/subasi.htm> adresinden 25 Mayıs 2019 tarihinde edinilmiştir.
- Sümbüloğlu, K. ve Sümbüloğlu, V. (1993). *Biyo istatistik*. Ankara: Özdemir Yayıncılık.
- Şendurur, Y. (2001). Keman eğitiminde etkili öğrenme-öğretme yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 145-155.
- Tay, B. (2005). Sosyal bilgiler ders kitaplarında öğrenme stratejileri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 209–225.
- Tay, B., ve Taşdemir, A. (2007). Fen bilgisi öğretiminde öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanmalarının akademik başarıya etkileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 173-187.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitiminde kavramlar- ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayın Evi.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitimine yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4),1-11.
- Vural, L. (2011). Öğretmen adaylarının çalışmalarında yaşadıkları öğrenme sorunları ve kullandıkları öğrenme stratejileri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 46-65.
- Weinstein, C. E., Ridley, D. S., Dahl, T. and Weber, E. S. (1989). Helping students develop strategies for effective learning. *Educational Leadership*, 46(4), 17-19.
- Weinstein, Claire E. and Mayer, R.E. (1986). The teaching of learning strategies. In Wittrock, M. C. (Ed.), *Handbook of research on teaching* (pp. 315-327). New York: MacMillan.

- Yağışan, N. (2008). *Keman çalmanın biomekanik analizi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (8. baskı) Ankara: Nobel Yayınevi.
- Yılmaz, H. A. ve Sünbül, M. (2000). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. Konya: Mikro Yayınları.
- Yokuş, H. (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Repertuarının Öğrenilmesine Yönelik Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi. *International Conference on New Horizons in Education, Proceedings Book* (pp. 619-625). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

8. EKLER

Ek 1. Veri Toplama Aracı

Sevgili öğrenci,

Bu ölçek ile sizlerin bireysel çalgı eğitimi kapsamında öğrenimini gördüğünüz **KEMAN DERSİNE** ilişkin çalışırken ve öğrenirken kullandığımız stratejiler öğrenilmek istenmektedir. Cevaplarınızı verirken aşağıda yer alan ifadelerden sizin için en uygun olanını X işareti ile işaretleyin. Araştırmada doğru tespitlerin yapılabilmesi için lütfen her soruyu okuyarak ve içtenlikle cevaplandırın.

İş birliğiniz ve içtenliğiniz için teşekkür ederim. Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU

Sınıfınız: 1 ( )   2 ( )   3 ( )   4 ( )
Cinsiyetiniz: K ( )   E ( )

Keman çalgısındaki deneyiminiz (yıl):

Keman dersine devamsızlık yapma durumunuz:

Hiç ( )   Ara sıra ( )

Keman çalışmaya ayırdığınız haftalık zaman diliminiz (Saat olarak belirtiniz):

.....

Keman'a çalışma zamanını planlama şekliniz:

Her gün ( )   Serbest zamanda ( )   Sınavdan bir süre önce ( )

Keman dersindeki çalışırken kullandığımız stratejileri öğrendiğiniz kaynaklar

Ders öğretim elemanı ( )   Ders öğretim elemanı ve diğer –kendim/arkadaşım- ( )

Keman dersi için okul dışında destek alma durumunuz

Evet ( )   Hayır ( )

Ailede müzikle ilgili bir alanda mesleği olan yakınınızın bulunma durumu

Var ( )   Yok ( )

Keman dersindeki akademik başarı düzeyiniz

80-100 ( )   60-80 ( )   40-60 ( )

Kemandaki teknik-müzikal düzeyinizi yeterli bulma durumunuz

İyi düzeyde yeterli buluyorum ( )   Orta düzeyde yeterli buluyorum ( )

Keman dersine çalışmaya motive olduğunuz unsur

Tam anlamıyla öğrenme isteği ( )

Anı kurtarmak ya da sınavlardan geçer not almak ( )

Ek 1'in devamı

Enstrümantal Müziğin Çalışılması ve Öğrenilmesinde Kullanılan Stratejiler Ölçeği
(Kodlama 5: Her zaman, 4: Sıklıkla; 3: Ara sıra, 2: Nadiren, 1: Hiç)

No	Maddeler	5	4	3	2	1
1	Enstrümantal müziğin ton-mod /ton-mod değişimlerini işaretlerim.					
2	Enstrümantal müziğin temposunu/tempo değişimlerinin yerlerini işaretlerim.					
3	Enstrümantal müzikte geçen hız terimlerini işaretlerim.					
4	Enstrümantal müzikte geçen gürlük terimlerini işaretlerim.					
5	Enstrümantal müzikte yer alan mordan, tril, grupetto gibi süslemelerin yerlerini işaretlerim.					
6	Enstrümantal müzikte yer alan mordan, tril, grupetto gibi süslemelerin seslendirilmelerine ilişkin açıklamaların altını çizerim.					
7	Enstrümantal müziğin zor pasajlarını işaretlerim.					
8	Enstrümantal müziğin <i>bütünü</i> nü belirli bir <i>çalma kolaylığı</i> elde edinceye kadar enstrümanımda yinelerim.					
9	Enstrümantal müziğin <i>zor pasajlarını</i> belirleyerek <i>çalma kolaylığı</i> elde edinceye kadar enstrümanımda yinelerim.					
10	Enstrümantal müziğin bütünü'nün ya da bir bölümünün <i>notalarını görsel biçimde</i> zihnimde yinelerim.					
11	Enstrümantal müzikte hata yaptığım yerleri doğru şekilde çalabilinceye kadar enstrümanımda sürekli yinelerim.					
12	Enstrümantal müzikte yer alan el pozisyonlarını/parmak geçişlerini sürekli çalarak pekiştirmeye çalışırım.					
13	Enstrümantal müzikte yer alan tekniklerle önceden öğrenmiş olduğum enstrümantal müziklerde yer alan teknikler arasında <i>benzerlik</i> ilişkileri kurarım.					
14	Enstrümantal müzikte yer alan tekniklerle önceden öğrenmiş olduğum enstrümantal müziklerde yer alan teknikler arasında <i>farklılık</i> ilişkileri kurarım.					
15	Enstrümantal müzikte yer alan ritmik özelliklerle önceden öğrenmiş olduğum enstrümantal müziklerde yer alan ritmik özellikler arasında <i>benzerlik</i> ilişkileri kurarım.					
16	Enstrümantal müzikte yer alan ritmik özelliklerle önceden öğrenmiş olduğum enstrümantal müziklerde yer alan ritmik özellikler arasında <i>farklılık</i> ilişkileri kurarım.					
17	Enstrümantal müzikte yer alan tonal/modal özelliklerle önceden öğrenmiş olduğum enstrümantal müziklerde yer alan tonal/modal özellikler arasında <i>benzerlik</i> ilişkileri kurarım.					
18	Etütte/eserde yer alan tonal/ modal özelliklerle önceden öğrenmiş olduğum etütlerde/ eserlerde yer alan tonal/modal özellikler arasında <i>farklılık</i> ilişkileri kurarım.					
19	Enstrümantal müzikte yer alan benim için soyut olan bilgi, kavram ya da durumları, bir takım görsel işaretler kullanarak somut duruma getiririm. (Örneğin; triole olan yerlere üçgen resmi çizmek, baş başı bağ sonunu belirten simgeler kullanmak gibi)					

20	Enstrümantal müzikte yer alan benim için soyut olan bilgi, kavram ya da durumları, zihnimde görsel imajlar oluşturarak somut duruma getiririm. (Örneğin; lento terimi için zihinde kaphumbağanın yürüyüşünü canlandırmak gibi)					
21	Enstrümantal müzikteki ifadeyi zihnimde canlandırmaya çalışarak kısa bir öyküsünü oluşturmaya çalışırım.					
22	Enstrümantal müzikte yer alan bazı nota gruplarının akılda kalıcılığını sağlamak için bunları bir sözcük grubu ya da cümle ile kodlarım.					
23	Enstrümantal müziğin notalarını hareket yönlerine göre gruplandırarak öğrenirim.					
24	Enstrümantal müzikte benzer aralıklarla ilerleme gösteren melodik/armonik yapıları gruplandırarak öğrenirim.					
25	Enstrümantal müzikte yer alan ritim kalıplarını benzerlik/farklılıklarına göre gruplandırarak öğrenirim.					
26	Yeni bir enstrümantal müziği ele aldığımda ona çalışmanın benim için ne kadar zor olabileceğini tahmin edebilirim.					
27	Enstrümantal müziğin teknik gelişimime sağlayabileceği kazanımları düşünürüm.					
28	Enstrümantal müziğin müzikal gelişimime sağlayabileceği kazanımları düşünürüm.					
29	Enstrümantal müziği nasıl daha iyi çalabileceğimle (seslendirebileceğimle) ilgili sorular sorarım.					
30	Enstrümantal müziğe uygun farklı çalışma yöntemleri belirlerim.					
31	Enstrümantal müziğe çalışırken uyguladığım yöntemler başarılı olmazsa yeni yöntemler ararım.					
32	Öğretmenimden yeni bir enstrümantal müziğe ne şekilde çalışmam gerektiğini öğrenirim ve o doğrultuda çalışırım.					
33	Enstrümantal müziği çalarken yaptığım hataları fark ederim.					
34	Enstrümantal müziği gereği gibi çalamıyorsam, bu yeterince çalışmadığım içindir.					
35	Enstrümantal müzikte karşılaştığım güçlüklerin nedenlerini belirlerim (Örnek: Hatalı parmak numaraları kullanma, teknik, ritmik güçlükler vb.)					
36	Enstrümantal müzikte yer alan güçlükleri aşmak için neler yapabilirim? Nasıl daha iyi bir şekilde çalabilirim? Hata yaptığım yerleri nasıl düzeltebilirim vb. Sorular sorarak cevaplandırmaya çalışırım					
37	Enstrümantal müzikte yer alan teknik güçlüklerle yönelik araştırmalar yaparak o güçlükleri aşmaya çalışırım.					
38	Enstrümantal müzikteki performansımı arkadaşşıma, öğretmenime dinletirim ya da kaydederek kendim dinlerim.					
39	Enstrümantal müziğe çalışmam sonucunda öğrenmem gerekenleri yeterince öğrenemediğimi anlarsam niçin öğrenemediğimi sorgularım.					

Ek 2. İzin Belgesi

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 20880154-604.01.02-E.6958160 05.04.2019
Konu : Araştırma izni

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü'nün 12/03/2019 tarihli ve 99699167/346 sayılı yazısı.
b) 22/08/2017 tarihli ve 35558626-10.06.01-E.12607291 (2017/25) sayılı Genelge.

Trabzon Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU'nun "Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman Derslerinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı ve Etkinlik Düzeyi" konulu ve dilekçede belirtildiği üzere Genel Müdürlüğümüze bağlı Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanacak olan araştırma ve anket soruları ilgi (b) Genelge çerçevesinde incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda söz konusu araştırmanın onaylı örneği Genel Müdürlüğümüzde muhafaza edilen anket sorularının Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ve gönüllülük esas olmak koşuluyla Genel Müdürlüğümüze bağlı anılan okullarda uygulanması uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Kemal Varın NUMANOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
/ /20
08 Nisan 2019

Ek: Anket (3 sayfa)

Dağıtım:
Trabzon Üniversitesi Rektörlüğüne,
Trabzon, Rize, Giresun ve Ordu Valiliklerine

Adres: MEB 1. Kat A Blok 06648 Bakanlıklar/ANKARA
Elektronik Ağ: mtegm.meb.gov.tr
e-posta: mtegm@meb.gov.tr

Bilgi için: Fahri ÖZBUDUN
Tel: 0 (312) 413 13 08
Faks: 0 (312) 425 19 67

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden c5b9-742b-30de-9850-5ff1 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 3. Bilimsel Çalışma İzin Belgesi

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 99699167-730.08.03-E.1020
Konu : Bilimsel Çalışma İzni(Resulhan
Bahadır HAFIZOĞLU)

15.04.2019

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığının 05.04.2019 tarihli ve E.6958160 sayılı yazısı.

Enstitünüzün Güzeli Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU, Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR danışmanlığında hazırlamakta olduğu "Güzeli Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Keman Derslerinde Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı ve Etkinlik Düzeyi" adlı bilimsel çalışmayı Trabzon, Rize, Giresun ve Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda yapmak isteğine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığının ilgi yazıları ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek : Milli Eğitim Bakanlığının ilgi yazısı

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Hafizoğlu, 1993 yılında Trabzon' da doğdu. İlkokulu Prof. İhsan Koz İlköğretim Okulu, ortaokulu Mevlüt Selami Yardım Ortaokulunda okuyarak ilk ve orta öğrenimini bitirdi. Lise öğrenimini Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde gerçekleştirerek müzik eğitimine ilk adımını attı. 2011 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümünü kazandı ve aynı yıl müzik akademisi kurarak enstrüman eğitimliğini başladı. Bu yıllar içerisinde yurt içi ve yurt dışında çeşitli koro ve müzik festivallerine katıldı. 2015 yılında üniversite öğrenimini tamamlayıp mezun oldu ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümünün Yüksek Lisans Programını kazanarak Karadeniz Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü'nde yabancı dil eğitimini tamamladı. Bu programdan sonra Fatih Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde ders dönemini tamamladı ve farklı hocalarla çalıştı. Bu süre zarfında yurt içi ve yurt dışında çeşitli kongrelere katılarak makaleler yayımladı.

Ana dalı keman olan Hafizoğlu, piyano da çalmaktadır. Keman eğitimi ve piyano üzerine çeşitli çalışmalar yapmanın yanı sıra 2014 yılından beri enstrüman ve koro üzerine konser etkinlikleri düzenlemektedir. 2011 yılından beri kurduğu müzik akademisinin başında olup enstrüman eğitmenliği yapmaktadır. Yabancı dili ise İngilizcedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : Resulhan Bahadır HAFIZOĞLU, Dürbinar Mah. İnönü Cad. Atlas Sokak.
No:4 Akçaabat/ TRABZON

E-Posta : resulhan_61_93@hotmail.com

Telefon : 0531 588 61 83